PROPERTY OF ACKU

اراده

فرمان الله جل جلاله

بخوان و پروردگار تو بزرگوار تر است آنکه علم آموخت به وسیله قلم.

(العلق – آیات ۳-۴)

ارشاد نبوی (ص)

آموختن علم بر هر مرد و زن مسلمان فرض است.

(رواه مسلم)

سال اول شماره چاردهم | شنبه ۱۲ جوزا ه.ش | ۱۰ ربیع الاول ۱۴۲۲ ه.ق | ۲ جون ۲۰۰۱ میلادی

عاصمه جهانگیر: **مسوولیت تباهی افغانستان بدوش استخبارات نظامی پاکستان است**

افراسیاب ختک: **اخراج مهاجرین خلاف همه نورمهای بین المللی و قوانین پاکستان میباشد**

خانم عاصمه جهانگیر رئیس اسبق کمیسون حقوق بشر در پاکستان طی یك کنفرانس مطبوعاتی روز (۱۹) ماه می‌گفت: مسوولیت تباهی افغانستان بدوش اداره استخبارات نظامی پاکستان است، اکنون در افغانستان وضعیت چنان است که طالبان پسران و اتحاد شمال دختران را می برند. طی این کنفرانس افراسیاب ختك رئیس فعلی کمیسیون حقوق بشر پاکستان نیز در حالیکه پالیسی کشورش را در قبال مهاجرین افغان غیر معقول خوانده از آن انتقاد بعمل می آورد افزود: اخراج مهاجرین افغان از پاکستان خلاف همه نورمهای بین المللی و قوانین کشور پاکستان میباشد، حکومت حق ندارد که آنها را اخراج نماید.

تذکار ضروری:

نشریهء " اراده" سهواً یا قصداً در ان تصرفی نکرده است

در شماره، ۱۴۰۶ مورخ ۲۲- مئ – ۲۰۰۱ روز نامهء سهار تحت عنوان: " د قبرص پروسه تپل شوی قیادت نه منی" چنین آمده است که: تیره شپه جهادی او سیاسی شخصیت او د قبرص پروسی غړی محمد زمان مزمل د ارادی له جریدی سره د ښاغلی سید اسحق گیلانی د مرکی ددی خبری په غبرگون کی چی زه به په داسی حرکت کی برخه وانه خلم چی د پخوانی پاچا له مشرتابه پرته بل قیادت غواړی وویل: " فکر کوم دا خبره د اخبار له خوا غلط فهمی کی همداسی عنوان شوی وی د سید اسحق آغا سره داسی نظر نشته چی څوك پر ملت تحمیل کړی. د قبرص جرگه وال نه دغسی فکر لری او نه هم د ظاهرشاه د قیادت لپاره کار کوی."

در اینجا از یك طرف برای روشن شدن اصل مطلب و برای اطمینان و اجتماع خاطر شاغلی مزمل و جریدهء سهار، محض این قدر تذکر می دهیم که آنچه طی این مصاحبه با ښاغلی گیلانی در جریدهء (اراده) تحت عنوان د روم او قبرس د سولی د بهیرونو تر منځ تفاهم رفع شو درج گردیده از خود ایشان بوده و جریدهء اراده سهواً و یا قصداً در آن تصرفی نکرده است چه اگر این مصاحبه به دقت خوانده شود دیده می شود که شاغلی گیلانی در چند جائی این معنی را پرورده است . مثلاً اندکی بعد از ان مصاحبه چنین جریان مي یابد:

سوال: آیا تاسی به د سولی په هغه حرکت کی گډون کوی چی د افغانستان شخړه د لویی جرگی او د پخوانی پاچا ترقیادت لاندی غواړی؟ بقیه صـ ۷

د امریکا د مشرانو جرگه:

طالبان د خلکو حقوق نه ورکوی

دمئ ۲۶: دامریکا سناتورانو د هغه هیواد د سنا مجلس ته یو قرار داد وړاندی کړی دی چی په هغه کی د طالبانو پالیسی غندل شوی ده په قرار داد کی راغلی دی چی طالبانو نوی فیصده افغانستان نیولی دی خو د خلکو سیاسی، اقتصادی، مدنی او نور حقوق نشی ورکولای، په خانگړی توگه له ښځو سره ډیر بد سلوك کیږی، هغوی ډبول کیږی او زوریږی، زده کړی او کارته نه پریښودل کیږی.

امریکایی سناتورانو وویل چی په افغانستان کی سخته وچکالی راغلی ده او ډیری بدی اغیزی یی کړی دی خو د طالبانو سیاست د مرستو رسوونکو ادارو مامورینو ته اجازه نه ورکوی چی مستحقو خلکو ته مرستی ورسوی.

ددی کتنی ښصره — مبصر مجاهد

چیرته لاړ شو او چا ته وژاړو؟!

وایی چی " اور له خپلی لمنی پورته کیږی" یا داچی و نی د تبر لاستی ته وویل: " که چیری ته خما له ښاخه نه وای، کله یی کولای شو چی ما توتی توتی کړي" زه فقط له " خان نه ژاړم او له خان نه انگیرم." پر موږ افغانانو باندی هم هماغه کانی او بهانی شوی دی چی که ستی کیږو باقی ۲ مخ

پیوسته به گذشته — مرحوم علامه سلجوقی

استعمار چهار رکن اساسی کشور های زیر سلطه خود را هدف قرار داد

دین و ثروت، کیان ملی و غیرت

کیان ملی:

رکن سوم کیان ملی حس ملیت و وطنیت است که طبعاً استعمار در قدم اول خود آنرا مجروح نموده بود و بعد از روز بروز می کوشید که آنرا از بین ببرد و همان رسوم و عادات خرافی و همان کفش و کلاه و لباس باستانی مردم آن کشور را که هیچ را بطه ای به دین و عقیده ایشان نداشت، باقی بگذارد.

وایشان در حالیکه هر چیز قومی و ملی خود را به چشم خواری میدیدند هیچ جهدی را در ازاله تسلط بیگانه بکار نبرند وچنین تصور کنند ص ۷

پول بیمه زنده گی ام را به مهاجرین هموطنم توزیع کردم

فقر و تنگدستی مردی را وا داشت تازنش را بکشد، دخترش را بفروشد و کودکش را از خود براند.

هرات: شهر، شهر گدا به شهر گدایان علاوه شده است.

محترم نجیب الله عزیز مسوول " مؤسسه خیریه اطفال جنگزده" را پس از باز گشت شان از ایران و افغانستان ملاقات کردیم، که در رابطه با فعالیت های موسسهء مربوط گفتند:

مؤسسه خیریه اطفال جنگزده که مقر آن در ایالت ورجینای ایالات متحده امریکا است دو نمایندگی یکی در کابل و دیگری در پشاور دارد و از شش سال بدینسو مصروف خدمت به هموطنان بی بضاعت و آواره شده از ما و ا و مسکن میباشد.

فعلا در دو باب مکتب مربوط در کابل و پشاور که به ترتیب دارای ۶۰ و ۵۰ شاگرد است علاوه بر تدریس قرانکریم، بقیه صـ ۴

توزیع مواد کمکی به فامیلهای اطفال جنگزده در هرات

در صفحات این شماره:

- اخباری بیانیي صـ ۲ فدا محمد فایض
- اعلامیه فرهنگیان .. صـ ۳
- د افغانستان کدرونه که د واشنگټن تاکسی درایوران . ډاگټر امان الله حمیدزی صـ ۳
- بی وزلی او ناپوهی د تولنی.. محمد آصف اکرام صـ ۴
- آسیا یا یك اثر مفید و ... عتیق الله پژواك صـ ۵
- انسان وآزادی ... کـــوه بابا صـ ۸
- راتلونکی افغانستان : د اوبو ډډمنو ... توریالی صـ ۶
- په شمشتو کی نوی افغان .. اروال صـ ۸

میلاد مسعود سرور کاینات ص، را به کافه امت اسلامی و ملت مسلمان افغان تبریک عرض میداریم

اراده

د تاسیس کال : ۱۳۷۹ هـ.ش

پنځلس ورځنی خپلواکه تحلیلی خپرونه

د امتیاز خاوند: افغان نشراتی مرکز

مؤسس : سید داؤد

مسوول مدیر: عتیق الله پژواک

د کتونکي ډلی په مرسته

پست بکس ۹۰۹ یونیورستی ټاون، پېښور

تیلفون : ۴۱۶۹۱، فکس : ۸۴۱۷۸۵

E-mail: amrc@brain.net.pk

بنام خداوند مهربان سرمقاله

و قل رب زدنی علماً (ط)

شش باب مکتب در افغانستان بسته شد چـــــرا؟

مقوله مشهوریست که : باز کردن یك مکتب، برابر است بابستن در صد زندان چنانچه معلوم است برادران طالب در افغانستان بر اراضی بیشتر و برادران اتحاد شمال بر مناطق کمتری تسلط دارند. وجود نظامی، سیاسی فعال این گروه رقیب و برادر در کشور، واقعیتي است نا قابل انکار، منتها آن یکی بزرگ و آن دیگری نسبتاً کوچك، پس مسولیت های ملی و اجتماعی بزرگ اصلاً باید بیشتر باشد.

اما هیچ یك از آنها جز جنگ به مسولیت های دیگر کمتر توجه دارند و از همین جاست که جنگهای داخلی اخیر همه هستی های مادی و معنوی ما را به کام خود کشید و به اصلاح اعراب جز اطلال و ومن چیزی بما باقی نگذاشت.

یکی از صدها مسولیت مذهبی، ملی و اجتماعی این گروه رقیب همانا مسئله بسیار عمده علم و عرفان و تعلیم و تربیه به مفهوم مشهور آنست که ازان روبر تافته اند و از همین جاست که فرق فاحش بین تیوری و پرکتس یا نظـــرو عمل است که باید مورد سوال یا سوالات متعدد قرار گیرد. دادن جواب به کلمه استفـــهام (چـــرا؟) که ما آنرا در صـــدر این مختصر قرار داده ایم نه تنها کار آســـــان نیست بلکه مســـولیت هـــای بزرگی را متضمن اســـت و خسارات نا قابل جبرانی در قفادارد.

باید متذکر شد که اگر در راس و صدر این دو گروه متحارب افغان کسانی قرار می داشتند که خدای نا خواسته از نعمت علم و دانش محروم می بودند طبعاً پایه این ادعا و استدلال ما تا حدی کمزور می شد حال آنکه برعکس زمام امور هر دو جانب در دست رجال عالم آنهم چنان علمای دینی ای مي باشد که صاحب تحصیلات عالی رسمی یا غیر رسمی در این رشته از علم و عرفان بوده و به هیچ نوعی از انواع معذور پنداشته نمي شوند.

اگر به اعماق فلسفه و ارشادات عالیه دین مبین اسلام که اساس آن بر آیات شریفه قرآنی و احادیث معتبر نبوی بنا یافته نظر اندازیم، (دینی که پوره و اکمل است) دیده می شود که این دین آسمانی تا چه حد بر ضرورت طلب علم تایید و تاکید فرموده و علم را برای زن و مرد مسلمان فرض گردانیده. و آیه مبارکه اقرا باسم ربك الذی خلق (العلق) را توسط جبریل امین در غار (حراء) بر رسول اکرم (ص) نازل فرموده و از (علم) و (قلم) در آن یاد آورشده است.

و عالم و متعلم بودن را عبادت خوانده و فضیلت و برتری عالم را بر عابد، مانند فضیلت ماه شب چهارده بر سایر ستارگان و انمود ساخته است.

در حدیث مبارکی توضیح شده است که خداوند جل جلاله علم را نمی میراند (نمی گیرد) به اینکه آنرا از میان مردم بردارد، تا عالمی نماند و مردم امرای نادان گیرند و پرسش شوند و آنان بدون علم فتوی دهند یعنی خود گمراه شده و دیگران را هم گمراه نمایند.

اینك اگر در جستجوی علت یا علل بسته شدن این مکاتب شویم بنا به حقایق و شرایطی که موجود است، ذهن ما از همه بیشتر بطرف (سیاست) مایل مي گردد و سیاست در ذات خود چیز یا پدیده ایست نسبی و متغیر که نباید ازان خاصتاً در ساحات علم کار گرفت.

برتر اند راسل ۱۸۷۲ یکی از فلاسفه و ریاضی دانان و ضمناً یکی از مفکران انگلیس که در مورد تعلیم و تربیه هم نظریاتی دارد، اجازه نمی دهد سیاست در امور تعلیمی و تربیوی دخیل گردد چه پیشرفت علوم به تعویق مي افتد.

متخصصین بزرگ امروزی تعلیم و تربیه عین نظر را تایید و توحید نظر و عمل را در این باره تاکید مي کنند.

مرحوم شیخ اسماعیل بلخی یکی از علمای جید مذهبی گفته است :

این شرع چه شرعیست ندانیم که در وی هر فتنه مباح است به ایجاب سیاست.

مرحوم محمد موسی شفیق در اثرش موسوم به (پیغام) تحت عنوان (رسول [ص] ته) گوید :

درنه خار شم سر راپورته کړه یو خلی په آشنا جامو کی ورك ئی ستا پیغام کړ

په آسانه پکی سا ویستل محال دی هومره تنګ ئی ستا هغه پراخ نظام کړ

مونتسکیو فیلسوف و شخصیت سیاس مشهور ایتالیا به شیوه، بیان خاص خود گفته است:

((هر آنکس که حق کشته شدن دارد، حق تعلیم و تربیه را نیز داراست.))

اگر پرسیده شود: حرکت اسلامی طالبان و اتحاد اسلامی شمال چند فیصد از بودجه، طویل و عریض نظامی خود را، به تعلیم و تربیه تخصیص داده اند. یا: آیا کاهی فکر کرده اند که مصارف NGO ها که معمولاً موسسات غیر دولتی و رضاکار هستند در ساحه، معارف از بین رفته، ما، بیشتر از مصارف کلی ایشان در این ساحه، مهم است یاکمتر؟ بقیه صـ ۷

چـــیـــرتـــه لاړ شو او چـــا ته وژاړو؟!

هم له خپله لاسه او که بې پردی کیږو هم له خپله لاسه که مو څوك توهینوی هم له خپله لاسه او که مو څوك د مرګ بټیو ته ټیل وهی هم له خپله لاسه... موږ که هر څومره دلایل و ترا شو چی زموږ د پراخی او ژوری غمیزی عوامل دا او هغه دی، دا او هغه زموږ په چارو کی مداخله کوی، دا او یا هغه مو نه پریږدی چی سره متحد شو او خپل ملی وحدت تامین کړو، دا خبری خکه هسی بابیزه خبری دی چې موږ ته تاریخی تجربو وښوده چی زموږ د پاڅون له پیله ترتنه پوری که چا له موږ سره د دوستی او همدردی په نامه څه کړی دی او یايي لاکوي، د دوی په کی خپلی ګټی دی او که چیری ورور د ورور ګوګل ته، ټوپك نیسی او یايي اوس نیولی، همدغه زموږ پخلا دښمنان دی چی د دوستی په نامه یی زموږ د تعهد، فرهنګ، ملی مواریثو، ملی وحدت او نورو عالی ارزښتونو جړې وایستی.. که ملګری ملتونه دی یا امریکا ده، که اروپایی ټولنه ده یا د اسلامی نړی کانفرانس دا ټول په دی پوهیږی چی زموږ د بحران ریښی چیرته دی؟ څوك زموږ په چاروکی بربنډی مداخلی کوی؟ څوك مو ورورٌ په ورور باندی وژنی؟ چا زموږ په ملی وحدت، مخکښی تمامیت او سیاسی استقلال پسی لوټی را اخستی؟ اما اساسی سوال دلته دی چی له دی سره سره، د غو ټولنو هیڅ کله واقعیتونو ته ګوته ونه نیوله چی دا او هغه ملامت دی او نه یی مداخله ګرو لوریو ته وویل چی تاسی حق نه لری د نورو په چارو کی دومره بی امانه مداخله وکړی چی له یوه پلوه یی د جنګ په بټیو کی وسوخوی او له بله پلوه نوره نړی پری تنګه کړی او هغه کسان چی پردی موفق شوی دي چی له دی اوره خان سلامت وباسی هغه هم دی اورته په زوره ټیل وهی، که چیری نن ملګری ملتونه، زبر خواکونه یا عربی نړی دا وغواړی چی پــه افغانستان کی د ورور وژنی منحوسه لـړی پـاي ته ورسیږی، نو په دویمه او نی کی به په افغانستان کی جنګ هم پای ته ورسیږی او یو نظام به هم منځ ته راځی، خو حقیقت دی چی د نړی د سړی جګړی له پای ته رسیدلو نه وروسته هم د زبر خواکونو هماغه د خپل نفوذ ساحی دی چی سره مخکی یي ویشلي وی، که نن په افغانستان کی جنګی لوری د مداخله کوونکو له پلوه تر غاښو مسلح کیږی او د افغانستان دلا تباهی لپاره تشویقیږی، جګړه ماری ډلی هم په خپل وار د زبر خواکونو کړی په غوږ غلامان دی او د هغوی له اشاری پرته غږ هم نشی پورته کولای، کنه موږ او نړیوال په دی ښه پوهیږو چی که چیری په افغانستان کی ثبات راشی د سیمي د هیوادونو او نړیوالو په ګټه ده، خو هغه استعماری قوتونه چی هم د فلسطین اورته پکی وهی، هم د کشمیر ناورین ته، هم یی پر افغانستان د جګړو غوښل جوړ کړی او هم یی په الجزایر او نورو اسلامی افریقائی هیوادونو کی له دی سره هم هر جیری خان ته خپل اهداف لری چی د مداخله ګرو پلویان طوعاً او کرهاً د هغوی ژړندو ته د ګرځیدو لپاره د اوبو ورکولو سبب ګرځی د مثال په ډول پرچیچینا باندی نن سبا هماغسی اور بل دی لکه چی پر فلسطین دی مګر څنی مداخله ګر لوری چی په چیچینا کی د خپلو بادارانو ګټی خوندی وینی په خپلو دولتی اعلامیو او خبری رسنیو کی اشاری قدرهم ورته نه کوی، خود فلسطین په باب بیا په نړیواله سطحه چغی وهی چی " القدس" " القدس" د افغانستان په باب یی کوکی خیژی چی داده او هغه ده، مګر د کشمیر په باب " قل" قدری هم نه وایی چی هندوان تری ناراضه نشی، خکه چی د هندوانو او ددوی باداران سره ګډی ګټي لری، دا نور لوری هم، مثلاً د کشمیر قضیه ډیره لویه ښیی مګر دافغانستان ، فلسطین او الجزایر په باب راننده او کاڼه دی او مطبوعات یی داسی عیار شوی چی ګویا دوی د جنت په کومه جزیره کی ژوند کوی. پاتی ۷. مخ

فدامحمد فایض

اخـــبـــاری بیـــانیـــی

د نظر څرګندونه د هر چا حق دی، په خانګړی توګه هغه څوك چې د یو څه علمی یا سیاسی بصیرت خاوند هم وي، خو زموږ په ټولنه کی نن سبا زیاتره دا کار هغه کسان کوی چې هدف یی یوازی یا خپل شهرت وی او یا دا چې له دی بیانیو نه نور خانګړی سیاسی یا اقتصادی اهداف لري.

ډیر خلك مازی ددی لپاره ، بیانیی ورکوي چې سبا یې د یوه سند په توګه کومی مرجع ته وړاندی کړی او خان ته د لویدیځ تګ لپاره زمینه مساعده کړي یا خنی ددی لپاره بیانیی ورکوي چې د څه سیاسی او اقتصادی امتیازاتو د تر لاسه کولو ترڅنګ خان په ټولنه کی ژوندی، خلکو ته یاد کړی او مطرح دی شي.

زه خو وایم چې په دی کار کی زیاتره ټولنیز موقعیت هم ډیر ارزښت لري، لکه وړومبی می چی وویل دا حق خو څوك له چانه نشی سلبولای خو هغه چی بیانیه ورکوي باید لږ تر لږه له خانه سره د ا قضاوت وکړی چی څوك زما په خوله پیاز هم سپینوي او که نه. زه ګورم د ډیرو کسانو په بیانیو پوری دوی پرخای چی هر کلی یی وشی ملنډی و هل کیږي چی ښه! پلانی هم لا اوس دومره شو چی په اخبار کی بیانیی ورکوي! نه ته څوك یې! ته د کوم باغ ملی! ته خو لږ خـــپل وزن ته وګوره! په دی کی دی د اخبار والاو هم کـــور ودان وي بس چا چې ورته څه راوړل نور پری سر نه خوړوی مازی د اخبار مخ پری توروی ډیر داسی کسان دي چې مازي یو کس به وی او پر خان به یې یو نوم اینبی وی چی د پلانی ټولنی، مجتمع ، شورا یا... مشر په داسی حال کی چې په عمل کی به هغه څه چې دی یی خـــان مشـــر بولی وجود نه لري، فقط د خان لپاره یو عنوان پیدا کول دی خکه دغسی کســـان حـــان نه پیـــژنی

چې په څومره اوبـــو کی ولاړ دی څوك یی خبری ته څومره ارزښت ورکوي! خدای دی یی وبخښی زما یو ډیر خوږ ملګری و هغه به ویل زموږ په کلی کی یو سړی و چې چا به واده او خیرات ته هم نه غوښته خو بیا به دی پخپله ولاړ او د ډوډۍ د توزیع پرسر به دریده چی دا غوري دلته کښیږده او هغه هلته، خو بیا به هم د توزیع کسانو دده وینا پر خلاف غوری په بل سر کی کښیښود بیا به ده غږ کړ هـــــوا دغه خـــای هم سهی دي. زموږ زیاتره هغه دوستان چی خانونه یی دغسی بیانونو ته وقف کړی دی په ټولنه کی همدغومره بی وزنه دی.

خو له بلی خوا زه ډیر د نظر خاوندان پیژنم چې په ټولنو کی ډیر باوزنه خلك دی، د خبری هرکلی یی هم کیږي خو چی مجبور نه شی چا سره پر بی خایه وینا خپل وخت نه ضایع کوي.

زه یوه خبره که خفه نشی دی خښو بی ضرورته شورا ګانو او ټولنو ته هم کوم، آخر له ماضی نه خو څه زده کول پکار دی ، زه وایم چی د افغانستان هغه د غرونو په څیر جهادی تنظیمونه چی یو وخت به ددوی د دوستی له برکته ډیر و نورو شملی کړی اینبودی شرایطو او حالاتو داسی را وپرځول چې نن یې نومونه خو شته خو خپله په ذره بین کی هم نه ښکاری، نو دا هسی د ساعت تیری شوراګانی به چی یو څوك سره را ټول شی، شنه تور چایونه وڅښه دا سر هغه سرسره ګز کړه، وخانده اخبارونو ته یو بیان ور استوه او کله نا کله د تهران رادیو د پښتو ځانګی له عاشق حسین توری صیب سره خو ټکی تفنی مـــــرکه وکـــــړه،

بقیه صـ۷

پردي وطن ته سفر، هلته مېشته کيدل او ورپسې کاروبار پيدا کول اسانه کارونه نه دی. مخصوصا چې دا سفر مهاجرت هم وي. له مهاجرت څخه دلته زما مقصد د هغو افغانانو سفر دی چې د ثور له کودتا وروسته يې ، يې له پخوانی بند او بسته، خپل وطن، مال او خپلوان پرېښوده او د يوه نا معلومه سرنوشت په لوري له هېواده ووتل.

کله چې زه " يې له پخواني بندوبسته وطن پرېښودل" يادوم، مقصد مې له هغې ډلې څخه چې د پريمانه پيسو او پلانو سره له هيواده وتلي، ددې ډلې بيلول دی. خکه چې زياتۍ شمير پرچميان هم وروسته له هغې چې د مجاهدينو حکومت راغی د همدې حکومت په مرسته په ارامه او بې خطره د ملت له غلا شوې دارايي سره غربي هېوادونو ته لاړل او اوس هلته په مزو او چرچو کې ژوند کوي.

په عمومي توګه ټولو افغانانو د خان او کورنی د سر او عفت ساتلو له پاره مهاجرت وکړ. خود کلو او کروندو اوسېدونکو د روسانو د وحشيانه حملو او متواتري بمبارېو له کبله خپلې مخکې او ټاټوبي پرېښوده او د پاکستان او ايران له پولو واوښتل او هلته يې د خيمو او وښو سورو لاندې په هديرو او جلګو کې واړول، د خدای هيلې او د ملګرو ملتو جيري ته پرېوتل. ددې ډلې بدمرغي او زړه دردونکی سرنوشت خان ته داستان دی چې ددې مقالې د بحث موضوع نه ده.

دويمه ډله مهاجرين چې زما ددې بحث قهرمانان دي، هغه دی چې د خپل تعليم، پوهې، وطن دوستی او سياسي ايډيالوجی له امله يې د کمونيزم نظام په عامه توګه او د هيواد اشغال د روسانو له خوا په خاصه توګه نه شو زغملای دا ډله اساسا له هغو منورينو څخه جوړه شوې وه چې د مارکسيزم لينينيزم ايديولوجي زور وربانديز نه وو رسېدلای او خينو يې ان د ظاهر شاه د نيمه ديموکراسی په دوران کی ددې ايديولوجي په مقابل کې مبارزې او مشاجرې هم کړې وې. ددی ډلې اکثريت منورين او تعليميافته کسان وو. چې د هيواد علمي، اداری او اجتماعي چارې يې پر مخ بيولی. په دې اساس هر څوک يې چې هر څه بولي، زه خو دا ډله د افغانستان کدرونه بولم.

پښو د پخوانو زيردستانو او اوسنيو وزيرانو، معينانو او رئيسانو مبارکی ته لاړل چې زياتره يې بيرته کورو ته ستانه نه شول. په دې شان دوی له بلا څخه د خلاصېدو په هيله خان په خپله د بلا خولې ته ورکړ. خينې نور کدرونه لا د بې تصميمی په حالت کې وو چې کمونيستانو پرې اقدام وکړ، ويې نيول او مړه يې کړل. خو کله چې پاتې کدرونه په هوش راغله او د شا او خوا اندازه يې څنونو ته ولګوله، نو په درو ېېلوېېلو لاړو روان شول.

يوه ډله کمونيستانو ته تسليم شول او د هغو ډول ته يې نخا پيل کړه. دا ډله سره له دې چې د کمونيزم نظريات يې نه منل، خو د ژوند د خوندونو د خوښۍ له پاره يې د کمونيستانو سره ملګرتيا وکړه. دا ډله د کمونيستانو د اعتماد وړ نه وه، خو د ضرورت په وخت کې يې پوره کار ورڅخه آخسته.

دويمې ډلې ته د مقاومت او مقابلې فکر پيدا شو. افغانی روښانفکران د عقيدی او هيواد پالنی پر بنسټ د مقاومت په لومړي خط کې ودرېدل چې ټولو زياتې قربانی ورکړې. او ډير ژر نی د اسلامي او غير اسلامي هيوادونو پشتيباني او کومکونه تر لاسه کړل او جهاد ته يې ادامه ورکړه. خينې نور افراد چې د کومې مشخصې ايديالوجي پيروان نه وو، په وړو او غټو ګروپونو کې تنظيم شول او ډول ډول عملي مخالفتونه يې وښودل. نظامي کدرونو پرته پسې پاڅونونه وکړه چې د روسانو په کومک شنډ شول. په علمي موسسو لکه پوهنتون کې هم پټې اتحاديې د روسانو لخوا وژلو او بندي کولو له امله له مينځه لاړې . په دريمه ډله کې هغه کدرونه شامل وو چې له پورته يادو شوو دواړو ډلو څخه بهر پاتې شوي وو. دوی د کمونيستانو ددې شعار په اساس چې " انهاييکه با ما نيستند از ما نيستند" د جدي خطر لاندې وو. نو حکه دې ډلې له هيواده د تېښتي لاړې چارې ټولې او په دی شان د هيواد د کدرونو غټ شمېر کرار، کرار ګاونډيو ملکونو، مخصوصا پاکستان ته مهاجر شول.

د دوی مهاجرت تېښته نه وه. هغوی غوښتل چې د جهاد په ليکو کې تنظيم شي او له دې لارې د هيواد بيا آزادولو په تودو يا سړو جګړو کې برخه واخلي.

خو په ګاونډيو هيوادونو کې نوری لوبې رواني وې. په هماغه شان چې تعليميافته ګان د کمونيستانو د سترګو ازغي وو. د ګاونډيو هيوادونو د حکومتونو نابللي ميلمانه هم وو. ددوی تعليم او پوهه ددوی د خان بلا شوه. ګاونډيو هيوادونو د خپلو ګټو په مقابل کې دا جلا وطنه وطنپالان خنډ وګڼل. نو څکه يې د دوی په تهديد، مرګ او ژوبلې لاس پورې کړ. په دې شان د مهاجرينو دا ډله دويم هجرت ته مجبوره شوه.

پاتی صه ۷

پوهندوی ډاکتر امان الله حميد زی

د افغانستان کدرونه که د واشنګټن تاکسی درايوران

د افغانستان کدرونه د کمونيستی کودتا په ناڅاپي بريالېتوب په لومړيو شپو او ورځو کې ګنګس او سر بداله شول. لوری او لودن ورڅخه ورک شو. کمونيستان تردې د مخه چا په افغانستان کې په لوړو دولتي مقاموتو کې نه وولېدلي چې خوی، خصلت او اداري کړنلاره يې ورته روښانه وي. او نه څوک د کمونيستي حکومت په چال چلند پوهيدل. نو څکه خينې کدرونه د کودتا په لومړيو ورځو کې په خپلو پښو د پخوانو زيردستانو او اوسنيو وزيرانو، معينانو او رئيسانو مبارکی ته لاړل چې زياتره يې بيرته کورو ته ستانه نه شول. په دې شان دوی له بلا څخه د خلاصېدو په هيله خان په خپله د بلا خولې ته ورکړ. خينې نور کدرونه لا د بې تصميمی په حالت کې وو چې کمونيستانو پرې اقدام وکړ، ويې نيول او مړه يې کړل. خو کله چې پاتې کدرونه په هوش راغله او د شا او خوا اندازه يې څنونو ته ولګوله، نو په درو ېېلوېېلو لاړو روان شول.

يوه ډله کمونيستانو ته تسليم شول او د هغو ډول ته يې نخا پيل کړه. دا ډله سره له دې چې د کمونيزم نظريات يې نه منل، خو د ضرورت په وخت کې يې پوره کار ورڅخه آخسته.

دويمې ډلې ته د مقاومت او مقابلې فکر پيدا شو. افغانی روښانفکران د عقيدی او هيواد پالنی پر بنسټ د مقاومت په لومړي خط کې ودرېدل چې ټولو زياتې قربانی ورکړې. او ډير ژر نی د اسلامي او غير اسلامي هيوادونو پشتيباني او کومکونه تر لاسه کړل او جهاد ته يې ادامه ورکړه. خينې نور افراد چې د کومې مشخصې ايديالوجي پيروان نه وو، په وړو او غټو ګروپونو کې تنظيم شول او ډول ډول عملي مخالفتونه يې وښودل. نظامي کدرونو پرته پسې پاڅونونه وکړه چې د روسانو په کومک شنډ شول. په علمي موسسو لکه پوهنتون کې هم پټې اتحاديې د روسانو لخوا وژلو او بندي کولو له امله له مينځه لاړې . په دريمه ډله کې هغه کدرونه شامل وو چې له پورته يادو شوو دواړو ډلو څخه بهر پاتې شوي وو. دوی د کمونيستانو ددې شعار په اساس چې " انهاييکه با ما نيستند از ما نيستند" د جدي خطر لاندې وو. نو حکه دې ډلې له هيواده د تېښتي لاړې چارې ټولې او په دی شان د هيواد د کدرونو غټ شمېر کرار، کرار ګاونډيو ملکونو، مخصوصا پاکستان ته مهاجر شول.

د دوی مهاجرت تېښته نه وه. هغوی غوښتل چې د جهاد په ليکو کې تنظيم شي او له دې لارې د هيواد بيا آزادولو په تودو يا سړو جګړو کې برخه واخلي.

خو په ګاونډيو هيوادونو کې نوری لوبې رواني وې. په هماغه شان چې تعليميافته ګان د کمونيستانو د سترګو ازغي وو. د ګاونډيو هيوادونو د حکومتونو نابللي ميلمانه هم وو. ددوی تعليم او پوهه ددوی د خان بلا شوه. ګاونډيو هيوادونو د خپلو ګټو په مقابل کې دا جلا وطنه وطنپالان خنډ وګڼل. نو څکه يې د دوی په تهديد، مرګ او ژوبلې لاس پورې کړ. په دې شان د مهاجرينو دا ډله دويم هجرت ته مجبوره شوه.

پاتی صه ۷

به بي باکي در حق تاريخ و فرهنگ نبايد اجازه داد

اعلاميه فرهنگيان افغانستان

"امارت اسلامي طالبان " به تاريخ (۱۰) مارچ علناً تائيد نمود که "فرمان" مؤرخ (۲۶) فبروري ملا محمد عمر، در مورد تخريب پيکره هاي بودا در باميان و ساير مجسمه ها در افغانستان را عملاً تطبيق نموده و اين آثار را تخريب و نابود کرده است.

ما امضا کننده کان اعلاميه، زير، اين فاجعه، بزرک و جبران ناپذير را که به رغم اعتراض کسترده شخصيتها و محافل ، علمي، ادبي، هنري و فرهنگي افغانستان و ناديده کرفتن تقاضاهاي بين المللي ، به وقوع پيوست، عمل نابخشودني در حق تاريخ و فرهنگ خويش ميدانيم.

با درک اين که بسياري اين آثار به يک دوران طلايي تاريخ سرزمين و منطقه ما تعلق داشتند و بنابر قدامت، زيبايی و ظرافت هنري و منحصر به فرد بودن ونيز په خاطر اهميت بزرگ براي مطالعه تاريخ، دارای ارزش غير قابل محاسبه بودند و جز و افتخارات تاريخي و فرهنگی ما و بخشی از کنجينه هاي تاريخی و فرهنگی جهانی محسوب ميشدند!

با توجه به اين که نابودي اين آثار نه تنها هيچگونه توجيه اسلامي ندارد، بل از آنجا که باعث مخدوش ساختن ذهنيت جهانی در مورد اسلام و مسلمانان کرديده عمل مخالف با اسلام محسوب ميکردد.

با نکرانی از اين که ساير آثار و ميراثهای تاريخي و فرهنگي افغانستان از جمله آثار و ميراثهای دوره، اسلامی نيز از خطر نابودي عمدي مصون نيستند!

با درک اين که هويت ما به مثابه، يک ملت و يک کشور، در طول تاريخ شکل کرفته است و آثار و مواريث تاريخی و فرهنگی هر دوره، تاريخ سرزمين ما، وثيقه های معتبر اين هويت به شمار ميروند.

با فهم اين که هويت ملی، يکی از پايه های بنيادی موجوديت ملي ما و استقلال سياسي افغانستان است.

با توجه به نتايج و پيامدهای اين فاجعه بزرگ و مخاطرات ناشي از آن براي تاريخ، فرهنگ، هويت و موجوديت ملی ما، با در نظر داشت اين که اين آثار برای بوداييان جهان از لحاظ مذهبی نيز با ارزش و داراي تقدس بودند و نابودي آنها عواطف آنان را سخت جريحه دار ساخته است.

ما به حکم خرد و وجدان انساني و مستکی به منافع و مصالح عليای کشور، ارزشهای ملي و ارزشهای عموم بشري و با احساس مسووليت در برابر تاريخ، فرهنگ و سرنوشت ملی و تاريخ و فرهنگ جهانی، مراتب آتي را اعلام ميداريم:

۱ - صرف نظر از اين که عاملين فاجعه بر نتايج و پيامدهای عمل خود وقوف داشته باشند و يا نه، تخريب و نابود کردن آثار تاريخی و فرهنگی، نه تنها يک عمل نابخشودنی در حق تاريخ وفرهنگ است، بل مخاطرات بنياد برافکنی را متوجه آينده فرهنگ و هويت ملی ما ساخته است.

۲ - فاجعه، اخير نميتواند بر عمل غير مسولانه بيجا سازی موزيم کابل که طی آن شماری از آثار باستانی ظريف صدمه ديدند و بخصوص بر فاجعه های قبلی نابود سازی عمدی موزيم رو باز هده و تا راج و چپاول آرشف ملی و موزيم ملی افغانستان در زمان حکومت های قبلی، پرده فراموشی و اغماض بيفکند.

۳ - متاسفانه ما بخش مهمی از ارزشهای بي بديل و غير قابل احيا را از دست داديم. اکنون کاري که کرده ميتوانيم، آن است تا با مساعی مشترک و کسترده همه افغانهای آکاه و وطندوست به رفع و دفع مخاطرات ناشی از آن بکوشيم و از تکرار همچو فاجعه ها جلوکيري نماييم. ما با صراحت اعلام ميداريم که دزدي، نابود سازی و به خصوص نابود سازی عمدی وپلان شده آثار و ميراث های تاريخی و فرهنگی ما، در هر زمان و از سوی هر کسی که صورت پذيرفته باشد و يا در آينده صورت بپذيرد، جنايت غير قابل بخشايش است و مبين همچو اعمال که نخواهند توانست از محاکمه تاريخ فرار کنند، نبايد فرصت آن را هم بيابند تا از باز خواست قانون و عدالت نيز بکريزند،

۴ - به نظر ما برای جلوکيری از جنايت عليه آثار و ميراثهای تاريخی و فرهنگی، ايجاد يک کنوانسيون جهانی و تشکيل يک محکمه، اقتضايی)ادهوک(بين المللی برای تعقيب و مجازات مرتکبين همچو جنايت ها يک امر ضروری است،

۵ - ما از مراجع معتبر و باصلاحيت بين المللی قاطعانه ميخواهيم تا برای نجات و نگهداشت آن آثار تاريخی و فرهنگی افغانستان که معروض به خطر نابودی اند، اقدامات عاجل و مؤثر اتخاذ نمايند و فرصت ندهند تا تاريخ ستيزان به عمل های ديگری از اين کونه دست يازند،

۶ - ما از نام مردم افغانستان، مراتب تاثر عميق خود را به بوداييان جهان، که اين فاجعه عواطف آنان را سخت جريحه دار ساخته است، ابراز مينماييم.

درين ميان تنها نکته، اميد بخش، واکنش آميخته با خشم و اعتراض کسترده يی است که شخصيتها و محافل کوناکون افغانی در برابر اين فاجعه از خود نشان دادند در واقع پس از سالیان زياد، برای اولين بار است که روشنفکران فرهنگيان و درس خوانده کان افغان در قبال يک قضيه حايز اهميت موضعکيريهای نزديک، مشابه و در بسا موارد همسان اتخاذ مي نمايند. به نظر ما بايد کوشيد تا اين روحيه مثبت را که نشانه تبارز همبسته کی و وحدت ملی ميان اقشار آکاه جامعه، افغانی ميباشد، حفظ کرده و در راه کسترش و تعميق آن سعی همه جانبه نمود. ما باور داريم که کسترش اين روند ميتواند برای آينده بهتر راهکشا باشد. به تسی از همين نيت و اراده است که ما در پاسخ په فراخوان مجله ، آسمايی، به دنبال اعلاميه های جداکانه قبلی، اين اعلاميه را مشترکاً صادر کرديم تا از يکسو زنک هوشدار را در مورد نتايج و پيامدهای اين فاجعه برای منافع و بقای ملی به صدا در آوريم و از سوی ديکر به تبارز تازه و اميد بخش روحيه، همبسته کی و يکدلی در حد توان قوت ببخشيم.

جمهوري اتحادي المان

۱۹ مارچ سال ۲۰۰۱

محمد آصف اکرام

بی وزلی او ناپوهی د ټولنی دوه دښمنان

افغانستان نن د نړۍ تر ټولو بې وزلې هیواد دی. دلته د ژوند شرایط تر بل هر هیواد او بل هر وخت څخه زیات خراب او نور د خلکو د زغم له کچه تیر شوي دي. ډیر هیواد وال د مړینې او ژوند تر منځ د بې وزلۍ او لوږې تر ټولو ښکته حالت ته رسیدلی دي. په سلګونو زره خلك په تیره بیا ښځې او کوچنیان د خوار خواکی او لوږې څخه د راپیدا شویو ناروغیو له امله د مرګ کومې ته دور لویدلو د ګواښ سره مخامخ دي.

د ۱۳۵۷ کال د غوائی تر ناورین وړاندی هیواد د ژوند په بیلابیلو ډګرونو کی د پرمختیا لاره نیولی وه. خلك د خوړو په برخه کی پر خپل کور د بسیا کیدو کړښې ته ورنزدی شوی وو. د چنبلو د اوبو د برابرولو، کورونو جوړولو او د ژوند د نورو لومړنیو اړتیاوو د پوره کولو د پاره د وخت حکومتونو د خپل وس پر بنسټ پر مختیایی پلانونه تر کار لاندی نیولی وو. د عامې روغتیا په تیره بیا د ناروغیو د مخنیوی او وقایوی طبابت له پاره ډیر کار کیده. په هیواد کی ښوونځی ته د تللو وړله نیمایی نه زیاتو کوچنیانو ښونځی ته د تللو اسانتیاوی درلودلی.

پر افغانستان باندی د پخوانی شوروی پوځونو یرغل او ورپسی کورنیو جنګونو دا هیواد په یوه کنډواله واړوه. نن نړۍ د ټولو هیوادوالو اقتصادی او عایداتی سر چینې له منځه تللی دي. په هیواد کی د ننه او بهر کی خلك د نورو په مرسته او ورکړو ژوند کـــوی. ځینې به خامخا پردی پوهـــیږی چی د دغـــــو ټولو بدمرغیو ملامتی د چا پر غاړه ده. خو بیا ډیر خلك داسی دی چی په دی هکله لافکر هم نه شی کولی. ددی لپکنی موخه دا نه ده چی ددغو بدمرغیو پر عاملینو او مسئولینو وغږیږو بلکی غواړو ددی بدمرغیو جړوونه لاړ شو او بیخ یی را وسپړو.

نن د هیواد د پرمختیا خبری تر وخته ډیری وړاندی دی. په ۱۳۷۱ کال کی د مجاهدینو د حکومت د پیل سره داسی فکر کیده چی هیواد د بیا رغونې په درشل کی دی او لومړی په کار ده چی د ۱۳۵۷ کال تر ناورین وړاندی اقتصادی او ټولنیزی ســـــرچینې له ســـــره جوړې شی او پخوانی شرایط را منځته کړل شی. خو ځرنګه چی د مجاهدینو حکومت اداری او مسلکی وړتیا نه درلوده او کار له مسلکی او علمی معیارونو پرته پر نورو بنسټونو ولاړ و، د بیا رغونې هیلی تر سره نه شوی. په کابل کی د کورنی جګړې اور دا ټولی هیلی تر خاورو لاندی کړی. بهرنی مرستی ورو ورو کمی شوی او د هیواد په کورنیو چارو کی بهرنی لاس وهنه زیاته شوه د هیواد د بیا رغونه پر خپل خای پاتی نه شوه بلکی هیواد لا ویجاړ او بدمرغه شو. او په نتیجه کی دا هیواد د بیا رغونې له حالت څخه د خلاصون او هنګامی مرستو اړتیاوو ته تر شا شو.

ددوه دری کلونو راهیسی چی په هیواد کی وچکالی ده د خلکو ژوند نور هم پسی خراب شوی او د چټکو مرستو د رسولو اړتیایی زیاته کړی ده. اوس خلك د خوړو او چنبلو د اوبو په لټه کی دی او تردی زیات بل شی ته فکر نه شی کولی او وسه یی نه رسیږی.

که د خپل هیواد ستونزو ته ځیر شو وینو چی زمونږ د ټولنی تر ټولو دوه لوی دښمنان "بی وزلی او ناپوهی" ده. بی وزلی خلك هوسا ژوندنه شی کولی . نه د روغتیا ځښتنان کیدی شی او نه یی کوچنیان ښوونه او روزنه ترلاســـــه کولی شی. له همدی امله خپل فرهنګ او اخلاق او آن تردی چی خپله عقیدّه لا هم هغسی چی په کار ده نه شی ساتلی بی وزلی خلك او د هغوی بشری خواك او ژوند په ډیره ارزانه بیه پیرودل کیږی. د هغو څخه د مهمو او لویو کارونو د سرته رسولو تمه نه شی کیدي. د خپل هیواد او ټولنی د ښیرازی او نیکمرغی له پاره دومره څه نه شی کولی.

د ډیرو نورو وروسته پاتی ټولنو غوندی، زمونږ د ټولنی بل دښمن ناپوهی ده، بیسوادی، د مسلکی او تخنیکی زده کړو نشتوالی، او د ټولنیز شعور او احســـــــاس د درجی ښکـــته والی نا پوهی ده. داسی ټولنه د نړۍ د پرمختګ له کاروان سره نه شی تللی. داسی خلك د خپلو ګټو او زیانونو توپیر نه شی کولی او خپل دوستان او دښمنان سره نه شی بیلولی. دوی د ډیرو لږو لاس ته راوړنو په بیه ډیر زیانونه اخلی او خپل ژوند ورځ په ورځ لاپسی خرابوی. دوی نه یواځی دا چی د هیواد د نیکمرغی د پاره څه نه شی کولی د خپل خان او کـــورنی له پاره یی هم ډیر څـــه په وس کی نـــه وی.

دسیمه یزو او نړیوالو استعماری هدفونو په سر کی همدا دوه ډیر مهم دی. دوی د وروسته پاتی او تر سیاسی سلطی لاندی هیوادونو وګړی په بی وزلی او ناپوهی کی ساتی تر څو پری د خپلی اوږدی مودی هدفونه په اسانی سره عملی کړای شی.

د زور زیاتی رژیمونو او استعماری سیاسی غورځنګونو د بریالیتوب رمز د دوی د دغی وړتیا سره سره نیغ په نیغه تر اولری چی څومره دوی د پرګنو په بی وزلی او ناپوهی کی د ساتلو په کار کی هوښیار او کاری دی.

تر هغی چی په یو وخت کی ددغو دواړو عواملو دله منځه وړلو پلان جوړ او عملی نه شی تر هغی به دا ټولنه د نیکمرغی څرك ونه وینی. د خان څخه پوښتنه وکړی او فکر وکړی په دی کی څه کولی شی او څومره اغیز درلودلی شی؟

پول بیمه زنده کَی ام را به مهاجرین همـــــــوطنم ....

تفسیر شریف زبانهای دری و پشتو و مضمون ریاضی برای شاګردان، کورس های قالین بافی هم وجود دارد که بخاطر تربیه مسلکی و آموزش حرفه برای بهبود اقتصاد خانواده های شان گشایش یافته اند. برای شاګردان نظر به ضرورت اقتصاد خانواده کَی شان ماهوار مبلغ یکهزار پنجصد الی سه هزار و پنجصد کلدار پاکستانی بګونه کمك پرداخته شده و علاوه بر آن نان چاشت هم برایشان تهیه می کَردد. در نظر است کار کَاه نجاری هم در چوکات این مکاتب افتتاح و شروع بکار کند.

اکثریت این شاګردان از میان محتاج ترین افراد جامعه پس از یك سلسله تحقیقات و تجسس ها و مطالعات انتخاب شده اند کوشیده ایم در قدم نخست کودکان و اطفال یتیم را جمع آوری نمایم و مانع پیوستن آنان به کَروه عظیم کَدایان در داخل و خارج از کشور کَردیم.

علاوه بر کمك نقدی ایکه با خانواده های شاګردان از طریق آنان انجام می پذیرد، سه صد فامیل دیګر را نیز موسسه ما با جمع آوری کمك های انسانی افغانهای مقیم امریکا و کانادا اعاشه می کند این فامیل ها اکثرا از کمپ های مهاجرین انتخاب و به خانه های در داخل شهر ها جابجا ساخته شده اند که در قدم نخست کَزینش فامیل های بی سر پرست و بیوه زنان مد نظر بوده است این تعداد هموطنان نیاز مندان بشکل ماهوار اعاشه می شوند.

همچنان در ساحه فعالیت های عمرانی موسسه ما توانسته است تاکنون کاریك باب پروژه آبرسانی و فعال ساختن یك جکشن برق در کابل را به پایه اکمال برساند که از بابت آنها افزون بر دو صد هزار فامیل در شهر کابل از آب آشامیدنی صحـی برخـــــوردار شـــــده و چـــار صد فامـــیل دیګر در منطقه قرغه از نعمت برق و آب بیست و چار ساعته مستفید شوند.

کار آبرسانی را با ترمیم چند حلقه چاه های موجود و حفر چاه های جدید در منطقه افشار آغاز کردیم که خوشبختانه یکی از چاه ها از نوع (آر – تی زان) بر آمد که خود آب را فوران میدهد، در حال حاضر با استفاده از مخزن مربوط این چاه ها اهالی مناطق شهرارا، حصه های اول و دوم کارته پروان، کارته مامورین، چار راهی انصاری و کلوله پشته از آب بیست و چار ساعته مستفید شده و اکَر این شبکه با مخزن مربوط منطقه خیر خانه مینه وصل شود می تواند تا حد زیادی نیازمندی های موجود در آن ساحه را نیز از لحاظ آب صحی آشامیدنی مرفوع سازد زیرا ذخیره کَاه کنونی که چاه ها با آن ارتباط دارد به سی لیتر آب در ثانیه ضرورت و کَنجایش دارد که ما فعلاً در چاه های حفرشده خویش اضافه از شصت لیتر آب فی ثانیه موجود داریم.

علاوتاً پروژه آبرسانی دیګری هم رویدست است که با اکمال آن ضرورت سه هزار شاګرد یك مکتب در خیرخانه مینه و فامیل های نزدیك به مکتب از لحاظ آب اشامیدنی مرفوع خواهد شد.

همچنان موسسه ما تداوی عده یی از فامیل های بی بضاعت را در کابل و پشاور نیز عهده دار بوده و یکمقدار خیمه، کمپل و مواد غذایی را هم برای هموطنان ضرورتمند مان توزیع نموده ایم.

از محترم نجیب الله عزیز در رابطه با انګیزه ایجاد چنین موسسه و امکانات مالی آن پرسیدیم که کَفتند.

از سالها این اندیشه در ذهنم خطور می کرد که باید مصدر خـــدمتی به هموطنانم شوم سفرهایم طی ســـــالهـــای ۱۹۹۰ و بعد از آن په پشاور پاکستان مرا به کار عملی در این زمینه مصمم ساخت اما نمی دانستم که از کجا و چکَونه آغاز کنم، تنها بودم، خوب شخصاً آغاز کردم سال ۱۹۹۳ بود طرح تشکیلات موسسه یی بنام "اطفال جنکَزده" را ریختم. با پشتکار و پیکَری زیاده از حد بالاخره توانستم اجازه نامه رسمی حکومت ایالات متحده امریکا را بدست بیاورم. خداوند بزرکَ یاری رسانید و مردم آهسته آهسته اعتماد کردند. در ۱۹۹۵ حادثه ترافیکی برایم رخ داد و پول هنکَفتی از درك بیمه بدستم رسید، مقدار آنرا حتی از خانمم هم پنهان داشته ام همه پول را با خودم به پشاور آورده و در کمپ های مهاجرین توزیع نمودم.

بهر صورت کار موسسه ما عملاً آغاز یافت و فعلاً مصارف ماهوار آن برای مکاتب و فامیل های مربوط به هژده هزار دالر امریکایی می رسد، لذا مجبورم شب و روز به افغانها مراجعه کنم، خداوند مهربان است در امریکا و کانادا کوچه به کوچه، خانه بخانه، مسجد به مسجد، دوکان به دوکان در پی جلب همکاری و مساعدت ها با بی نوایان افغان و هموطنم سر می زنم. و اکَر راست بپرسید کَدایی می کنم در امریکا و کانادا تا چیزی بدست آورده برای مستحقین و محتاجان در افغانستان و پاکستان بفرستم، از فضل خداوند یکتعداد اعضای دایمی در چوکات موسسه ما ثبت نام کرده اند که ماهوار به صورت سیستماتیك کمك می کنند همچنان فامیل های حاضر شده اند که مصارف یك یك فامیل را در کابل یا پشاور عهده دار شوند، باور کنید هفت تا هشت ساعت را نشده کَی می کنم تا از یك شهر به شهر دیکَری بخاطر دریافت کمك ها حاضر شوم.

بقیه در ص ۶

د رسول اکرم ص د نیکمرغه میلاد په مناسبت د عبدالرحمن بابا:

نعت شریف

که صورت د محمد نه وای پیـــــدا — پیدا کړی به خدای نه وه دا دنیـــا
کل جهان د محمد په روئ پیدا شـــو — محمد دی د تمام جهان ابـــــا
نبوت په محمد باندی تمام شـــــو — نشته پس له محمده انبیـــــا
نور هاله د محمد ؤ په جهـــان کی — چې بوی نه و د آدم او د حـــوا
په صورت که آخرین دی پیدا شـــوی — په معنی کی اولین دی تر هر چـــا
خدای یې مه ګڼه بی شکه چې بنده دی — نور یی کل واړه صفات دی په ربښتیا
که نبی دی که ولی دی که عاصی دی — محمد دی د همه واړو پیشـــوا
چی یی دین د محمد دی قبول کـــړی — جنتی دی که فاسق دی که پارســـا
محمد د ګمراهانو رهنمـــــا دی — محمد دی د رښتو د لاس عصـــا
که رښا ده پیروی د محمـــد ﷺ ده — ګڼه نشته په جهان بله رښـــا

زه رحمان د محمد ﷺ درخاکروب یم
که می خدای نه کا له دی دره جـــدا

یاد آوری از پژواک شاد روان

اسامی رفقا پروفیسر داکتر محمد حیدر داور
بمناسبت سالروز وفات شاد روان عبدالرحمن پژواک

زه پژواک یم په پیچومو کې لوی شوی
دا چه چپ یم دلته غږ او کمر نشتـــه

برادر محترم و هموطن گرامی آقای قوی کوشان!

نخست از بارگاه پروردگار عالم پیروزی شما را در نایل شدن به آمال مقدس ملی، و جلب بیشتر آنچنان هموطنان از خود گذر و مبارز استدعا مي نمایم که بتوانند از طریق مشوره های بی شائبه و مبارزات قلمی خویش، همنوایی ملی و بین المللی را در راه تامین صلح و آرامی در وطن باستانی ما و حیات آبرومند ملت بادیانت ما گسترش نمایند.

این نوشته، من علت خاصی دارد، که بایکی از پیشنهادات ارزنده، نویسنده، توانا و شاعر شیوابیان وطن ما مرحوم عبدالرحمن پژواک ارتباط مي گیرد. آقای پژواک طی اقامت مختصر خود در لندن، در رابطه، رهایی افغانستان از شر عناصر غیر ملی و مخاصمین خارجی از طریق نامه، پر محتوایی بعنوان نه نفراز دوستانش، که بنده، حقیر نیز شامل آنها بودم، پیشنهاد مقنع و معقولی نمودند که ذیلا از آن تذکر می دهم. تاسف می نمایم ازینکه فراموشی شامل حال و سبب غفلت می گردید، که نتوانستم آن پیشنهاد را بدون ضیاع وقت بغرض آگهی هموطنان عزیز اشاعه نمایم. خوشبختانه یکی از دوستان ارجمندم چند روزی قبل در ضمن صحبت تلفونی از من خواهش کرد که چون اراده دارد عنقریب اثری به ارتباط معضلات افغانستان بنویسد، به آن نامه، بامسمای مرحوم پژواک ضرورت دارد. ازین یا د اوری دوست محترم چنان خورسند شدم که تصمیم فوری گرفتم تا کنه آن پیشنهاد عالی را که درین مرحله، بحرانی کشور مادارای اهمیت بسزایی می باشد، از طریق یکی از جراید بیطرف به قضاوت و رهنمایی خوانندگان بسپارم. چون آن دوست کرامی تصمیم دارد تا به ارتباط نامه، آقای پژواک و استقبال رفقایی که آنرا دریافت کرده بودند، در اثر خود توضیحات بیشتری بدهد، ازین رو اینجانب به تفصیل نامه لزومی ندیده بلکه تنها متن مختصر پیشنهاد منذکره را از طریق جریده، وزین امید بعرض هموطنان میرسانم.

پژواک شادروان بتاریخ دهم ماه جولای ۱۹۸۲م به ذوات آتی چنین نوشتند. " جناب داکتر محمد یوسف ، جناب جنرال محمد عارف، جناب جنرال مستغنی، جناب داکتر عبدالحکیم طبیبی ، جناب داکتر داود، جناب داکتر اکرم، جناب سید قاسم رشتیا، جناب داکتر روان فرهادی

من فریضه، خود میدانم که از مشوره و رهنمایی اشخاص دانشمند و با تجربه ایکه عمرشان در مسایل مربوط به امور کشور صرف شده است. و یا علم و دانش شان به نیازمندی های ما در راه دفاع از کشور جواب داده مي توانند، استفاده کنم" ازین رو تاسیس یك " کمیته، مشورتی" را لازمی و حتمی مي پندارم " این خلائی را که موجود است. نمی تواند یك فرد پرنماید" پژواک مرحوم معتقد بود که موازی با مبارات تنظیم ها باید مساعی دیپلماسی ما برای جلب افکار عامه دنیا و پشتیبانی کشورهای همدرد منسجم و منظم گردد. ازین رو باید اشخاص با تجربه گردهم آیند و از راه تدبیر مشترك خط مشی آینده را تعیین نمایند".

با کمال تاسف نه تنها آن نویسنده و سیاستمدار مجرب آرزویش را بخاك برد، بلکه اکثریت اشخاصی که در فوق نامی ازایشان برده شد با یك عالم یاس و ناامیدی چشم ازین جهان گذران پوشیدند.

قبل ازاینکه این عاجز و دو رفیق دیگری که هنوز در قید حیات هستیم، این دارالفنا را پدرود بگوییم، وظیفه، ایمانی خود میدانم تا یکبار دیگر آن پیشنهاد ارزنده، مرحوم پژواک را درین حالت درماندگی سیاسی بغرض مداقه و جلب توجه هموطنان فریفته، آزادی کشور و نجات مردم بی نوای ما ازین ورطه، تیره روزی ارائه بدارم.

به تائید از مشوره، ایمانی پژواک مرحوم، باید اذعان داشت که چون تنظیم ها و اکثر از گروپ بندی های وابسته نتوانستند یا نخواستند که بعد از ختم جهاد حیرت انگیز ما در برابر تجاوز مستقیم شوروی. دست از جنگ های بی لجام بکشند، و در راه برآوردن آمال مقدس ملی از خود گذری نشان بدهند، لذا از فرایض اهل دانش و تجربه و شخصیت های بیطرف ملی می باشد تا یك هسته، مرکزی واحدی را تشکیل دهند که باعث ایجاد هماهنگی و مبارزه، ملی و جلب پشتیبانی بین المللی گردد.

اینکه افتخار و یا ابتکار تاسیس چنین کمیته و هسته، مشورتی افغانستان را کی به دست می گیرد، موضوعیست مربوط به قضاوت و تشخیص هموطنان صاحب صلاحیت و بصیرت.

بنده یقین کامل دارم که دول بیطرف خارجی و موسسات بین المللی مانند ملل متحد، بانك جهانی، بانك آسیایی، بانك بین المللی انکشاف و امثال آن حاضر خواهند شد در صورتی که قناعت آنها را فراهم آوریم، به چندین پروژه از امداد مالی و تخنیکی ابا نورزند. و من الله التوفیق.

عتیق الله پژواک

"آسیا" یا یك اثر مفید و ابتکاري

چندي قبل کتاب نسبتاً ضخیمی در حدود هفتصد و چند صفحه به زبان ملی پشتو بنام (آسیا) توسط یکی از دوستان مشفق و ارجمند به اینجانب ارزانی شد که از دیدن آن خوشحال و از خواندن آن مخطوظ و مستفید شدم.

این اثر جغرافیائی چنانچه از سر صفحه، آن هوید است، مجلد اول آن سلسله از نشراتیست که نویسنده، محترم آنرا (د نړي هینداره) نامیده و امیدوارم که مؤلف گرامي آن بتواند در این همه شرایط جنگي و نا سازگار و این همه اوضاع آشفته و پر شور که بر آفاق سیاسي و اجتماعي، کشور بیچاره، ما که (دیده و دانسته توسط خود ما ویران گشته) سایه، شومی گسترده است، مجلدات دیگر آنرا که حدس زده مي شود اقلاً برابر با تعداد قاره های جهان باشد هم به پایه، تکمیل رسانده و به رشته، تحریر در آورد.

شروع و انجام اینگونه سړی های مسلسل کتاب که زنجیره ای از مجلدات متعدد مثلاً در یکي از موضوعات خاص تاریخی یا جغرافیائی یا ساحات گسترده، دیگر علم و دانش مي باشد، شباهت محدودی به تدوین و تکوین دایره المعارف هاي مجمل و کوچك دارد که از یکطرف نیازمند وقت مصارف مالي تا حدي زیاد و از طرف دیگر محتاج یك تیم از مؤلفین یا نویسندگان و مترجمین پرکار و دانشمندی میباشد که منحیث یك تیم از مولفین یا نویسندگان در اثر تشریك مساعي جمیله به منظور انجام هر چه زود تر آن کمر همت بسته و دست بکار مي شوند و بدون شك از اجـــــر و برکـــت این همه مساعی و خوردن دودچراغ مستفیض مي گردند.

معلوم است که گاهي هم نگارش و تدوین چنین آثار گران بها و مسلسل به کمیته یا مجمعي از دانشمندان و متخصصین سپرده مي شود تا به زودی ممکنه به پایه، اکمال رسد و تاخیر بیش از حد آن باعث مشکلات دیگری خاصتاً برای مشتاقان، طالبان علم و دانش و یا محققین چست و چالاك نشود، خاصتاً در موضوعاتي چون جغرافیای عمومی جهان (که اثر مورد بحث ما هم از همان قماش به حساب مي آید) برخی از محـــتویات آن در اثر مـرور زمـان زیـــاد و تغییرات دیگر، دستخوش تغییرات جزئی یا کلی مي شوند و مطالب حادث و نو جانشین آن می گردد از قبیل، ارقام، احصاییه ها و دیتاها و امثالهم.

چنانچه معلوم است خصوصاً ما افغانها بنابر نیازمندی های مضاعت معنوی و عرفانی ، در حقیقت در عصر ترجمه زندگي مي کنیم و شاهد آثار زیادی ازین قبیل تراجم می باشیم که طی مجلدات متعدد از طرف موسسات فعال، مجهز وپر کار جهان، تدوین و به مشتاقان علم و فرهنك تقدیم مي گردد و معلومات تازه و تازه تری به خـــوانندگان پیشکش مي کند، بطـــــور مثـــسال صـــرف نظر از انسایکلو پیډیاهاي معروف جهان که همیشه مورد تجدید نظر قرار میگیرند و یا سلسله هاي جداگانه اینْ انسایکلوپیدیا هاي مصور براي اطفال و یا جوانان یا از آن هم گذشته سلسله هاي مشهوري چون سلسله کتب موسوم به افغانستان و مردم آن ، هندوستان و مردم آن، امریکا و مردم آن که اصلاً به السنه، خارجی نوشته شده و بعداً به السنه دیگر و همچنان به دری ترجمه گردیده اند.

به هر حال یکی از مزیت های بارز اثر مورد بحث ما (آسیا) تالیف و تدوین برادر ارجمند و پر کار شاغلی احسان الله ارین زی در این است که این اثر پر محتوی به زبان ملی پشتو نگاشته شده و سبك نگارش آن سبکی است سلیس روان و فاقد تعقیدات مروج یعني سبك نگارش علمی که اکثراً از ان در نگارشات علمی و فنی کار مي گیرند تا استفاده از موضوعات بعضاً پیچیده برای خوانندگان خاصتاً خوانندگان مبتدی سهل و آسان شود و نگارنده هم به مراد رسیده باشد.

به یقین مي توان گفت که اثر مورد نظر شاغلی آرین زی یکی از خالیگاه های نشراتی موجوده را در این زبـــان تاریخی و ملی پر می سازد که این کار در ذات خـــــــود کاریست قابل قدر و عملیست در خور ستایش و تمجید.

مزیت و صفت نیك و دیگر این اثر علمی در آنست که سرا پا دارای جدول ها، فهرست ها احصاییه ها و دیتا ها و معلومات جنبي متمم و معاون مربوط در حدود (۵۰) مملکت آسیائی به شمول کشور جنگ زده، تاریخی و عزیز ما افغانستان است چه وجود چنین دیتاهای تعاونی در یك اثر چنین علمی و عام المنفعه از جمله، ضروریات متممه، دست اول و از زمره، حتمیات به شمار مي آید.

مثلاً (مشت نمونه، خروار) در مورد افغانستان مي توان ازین عناوین و معلومات دیگری که داده شده است، یاد آورشد و استفاده کرد:

افغانستان ، دنامه لندیز، رسمی نوم، نړیوال نوم، پخوانی نوم، طبیعی جغرافیه. ځلور خواوی، مساحت، مهم غرونه، عمومی اقلیم، مهم سیندونه، د افغانستان جیولوجیکی جوړښت، زلزله، عمومی اقلیم. عرض البلد. لوړوالی، هوایی څېی او کتلی، صحرائی اقلیم، مونسونی اقلیم، نوری جغرافیائی خانګړتیاوی، اداری ویش، سیاسی او بشري جغرافیه، پایتخت، نفوس، ټارونه، بندونه. د قومونو ویش، کوچیان، ژبی، حکومت، سیاسی ډلی، په نړیوالو ټولنو کی غړیتوب، د خپلواکی ورځ، ملی رخصتی، بیرغ، اقتصـــادی جغـرافیه، دکار قوت، بودجه، صنعـــت، خـــوراکی مـــــواد پتـــروشیمی.

بقیه ص ۷

زمونږ هیواد. افغانستان یو غرنی هیواد دي چې لویو سمندرونو ته لاړ نه لري بلکې څلور واړه خواوې یې په وچې پورې ترلې دي. له دې امله د بحري تجارت او بیړۍ چلولو څخه محروم دی. همدا لامل و چې زمونږ ولس او هیواد له نورې نړۍ څخه ګوښې پاتې شو او د نړیوالو سره یې د ژوند په تولو برخو کې لکه څنګه چې لازم و د یادونې وړ تګ او راتګ نه درلود. دغه ښه او دیادونې وړ چانس چې زمونږ په پخوانیو حدودو کې یې شتون درلود د استعماري غوښتنو او دسیسو په نتیجه کې زمونږ څخه اخیستل شوی دی.

خو له نیکه مرغه کوم امکانات چې د هیواد جغرافیائی جوړښت او طبیعي ساختمان له امله زمونږ په برخه شوی دی بیا هم مونږ کولی شو چې له هغوی څخه په استفادې سره د کرهنې، انرژۍ، محلي صنعت او دکانونو د استخراج په برخه کې په خپل خان متکي شو.

دا امکانات زمونږ په هیواد کې د اوبو د زیر مو تنظیم او ساتنه ده. څرنګه چې له یوې خوا د ۲۱ کلنې جګړې له امله او له بلې خوا د پرله پسې وچکالۍ په نتیجه کې دا معلومه شوه چې زمونږ هیواد په راتلونکې کې د اوبو ډاډمنو زیرموته څومره اړتیا لري او دا زیرمې زمونږ لپاره څومره اهمیت لري؟

باید دې ته پوره خیر وشو چې که اوبه او له هغوی څخه ګټه اخیستنه پخوا یوه تخنیکي مسئله وه، اوس په نړیواله سویه اوبه یوه اقتصادي ماده او د ورځې سیاسي او حقوقي موضوع شمیرل کیږي.

د نړۍ ځینې پوهان نظر لري چې که په تیره پیړۍ کې د نړۍ د بهوډانو ترمنځ اکثره اختلافات او جنګونه د تیلو او ګازو د زیرمو، تجارت او لیږدونې پر سر وو، نو په ۲۱ پیړۍ کې به دا شخړې او اختلافات د اوبو پر سر وي، که له یوې خوا اوبه د ژوندانه تر ټولو مهمه او عمده مـــاده او ضروروي څیز ګڼل کیږي نو له بلې خوا د اوبو نشتوالي او وچکالي او همدارنګه د اوبو د سطحي له حده زیات جګوالي او سیلابونه هم بشر او بشري نړۍ ته له سره اوښتي او نه تلافي کیدونکي زیانونه رسوي او د هغوی په نتیجه کې انساني نړۍ له دردوونکو ستونځو او مصیبتونو سره مخـــامخ کوي. د پیښور د جلوزو په دښته کې د "ژونـــدیو هـــدیره!" زمونږ د افغاني کډوالو د نننیو مصیبتونو "کورنیو جګړو" یوه څرګنده بیلګه ده چې د پرله پسې وچکالۍ پایله هم ګڼل کیږي.

زمونږ په زمانه کې د بحث وړ یوه مهمه موضوع د اوبو د حقوقو مسئله ده. د اوبو څخه د ګټې اخیستنې عنعنوي سیستم نور له کاره لویدلی دی. د اوبو د حقوقو دري ډوله څانګړتیاوې شته دي. د اوبو امنیت، د اوبو لیږدونه "انتقال" او د اوبو پاکوالي. د اوبو اقتصاد چې د دوهمې زریزې په پای کې د "دوبلین" په کنفرانس کې بحث او خبرې پرې وشوې او د ۲۱ پیـــړۍ په اجنده کې شامل شول په زغرده وویل او فیصله پرې وشوه چې اوبه یوه اقتصادي ماده ده او د هغې څخه د ګټې اخیستو په بدل کې باید د هغې قیمت "حق الاستفاده" ورکړل شي. د اوبو د پاکوالي موضوع هم چې له څو هیوادونو څخه تیریږي د هغې سیمې د هیوادونو ترمنځ د اختلاف وړ موضوع ګرځیدلی او ډیر هیوادونه له دې درکه د خپل چاپیریال د ککړتیا څخه شکایت لـــري.

زمونږ تول تعلیمیافته هیوادوال چې د خپلو خلکو د سوکالۍ او د خپل ګران هیواد افغانستان د ابادۍ او لوړتیا درد او فکر ورسره دی په دې پوهیږي چې کرنه او مالداري او د هیواد ملي او محلي صنایع زمونږ د اقتصاد او مالي ودې د ملا تیر جوړوي. چې دا دواړه بیا د اوبو ډاډمنو او دایمي زیرموته اړتیا لري چې د اوبو لګولو او بریښنا پراخې پروژې ایجابوي. د اوبو لګولو د سیستم د بیا رغاونې په نتیجه کې زمونږ د کرنې او مالداري پروژې احیا کیدای شي او د اوبو د بریښنا انرژۍ د تولید په نتیجه کې نه یوازې زمونږ ملي او محلي صنایع وده کوي بلکې د ښوونې او روزنې، د کاني زیرمو د استخراج او د ملي امنیت په تامین کې هم ستره ونډه لري.

همدا لامل و چې د ثور له کودتا د مخه زمونږ د انکشافي بودجې څلورمه برخه "۲۵ فیصـده" د اوبو او بریښنا په وزارت پورې اړه درلوده.

اوس که چیرې د جګړې لوړې د جنګ د تدبیرونو او تیاریو پر ځای د هیواد دابادۍ او د خپلو خلکو د آرامۍ په هکله فکر وکړې جګړه پای ته ورسوی، د بهرنیو مرستو په راجلبولو او د کار د یو سوله ییز نهضت په پیل کولو سره کیدای شي چې د هغه وخت په اووه کلن پلان کې شـاملې پروژې بیرته احیا او سرته ورسوی.

تورپالی څاځی

راتلونکی افغانستان:

د اوبو ډاډمنو زیرموته شدیده اړتیا

پـــول بیـــمـــه زنـــده ګی ام را به مهاجرین هموطنم ....

از هیچ کشور و هیچ حکومتی کمکی تاکنون دریافت نداشته ایم همه اتکای ما به خداوند مهربان و دوستان افغانی ما در امریکا و کانادا بوده است و بس.

محترم نجیب الله عزیز در ادامه صحبت شان در رابطه با وضعیت موجود مهاجرین افغان در ایران و پاکستان و بیجا ساخته شده کَان در داخل کشور و کمك های که با آنها انجام داده اند گفتند:

همانگونه یی که تعداد مهاجرین افغان در ایران نسبت به پاکستان کمتر است بدبختی های آنها نیز کمتر است اینکه ردمرزساخته می شوند حرف جدا است اما مشکلات برای آنها تنها طی همان هفته های اول و رودشان به کشور ایران وجود میداشته باشد زیرا به زودی موفق به دریافت کاری میشوند که بتوانند ضروریات شباروزی شانرا تا حدودی مرفوع سازند همچنان موسسات و نهادهای افغانی وجود دارد که برای یکی دو هفته اول ورود، آنها را کمك مالی می کند، خوشبختانه من طی اقامتم در شهر مشهد افغانی را ندیدم که دست به تکدی بزند می گفتند در ایران اصـلاً افغـانها گدای نمی کنند. خوب ما برای تعداد اندکی از افغانهای مان کمك نقـدی انجام دادیم.

اما در جلوزی و هرات:

من جلوزی را از نزدیك دیدم، آنجا خانمی دو طفل بدنیا آورده بود و شیر نداشـت که کودکانش را تغذیه کند، آنها را آب می نوشانیـــد آبی که آکنده از هزاران هزار مکروب بود، برایش گفته بودند برای نوزادانش نام انتخاب کند، در جـواب گفته بود کی می داند اینها چند روز زنده خـــواهـــند مانند، و چنان هم شد، کودکان مریض شدند و در راه انتقال به شفـــاخانه جان به جان آفرین ســـپردند،

چه می توان کرد، پروگرام ما کمك به بیجا شده گان در هرات بود، با آنهم مقدار پول را برای مهاجرین در جلوزی اختصاص دادیم و سه هزار فامیل را با توزیع پانزده کیلو برنج اعلی، نیم کیلو چای، دو نیم کیلو روغن برای هـــر فامیل توانستیم کمك کنیم.

بدبختی در هرات در حدی وجود داشت که نمی توان همه را گفت، در هرات طفلکی ده ساله یی در حالیکه نفسش از شدت گریه بند می آمد برایم چنین قصه کرد، ما پول نداشتیم، نان نداشتیم، هیچ چیزی باقی نمانده بود، پدرم مجبور شد مادرم را بکشد، وخواهرم را بفروشد او مرا از خانه کشیده گفت برو هر جا که می روی خودت برایت نان پیدا کن من از جوزجان به اینجا "هرات" آمدم،

اینکه این کودك معصـــوم چگـونه تا هـــرات خـــودش را رســـانیده شاید تنها و تنها خـــداوند رحمـان و رحیم بـداند.

در هرات شش کمپ بیجا شده گان وجود دارد که در هر کمپ بین چار الی چار هزار و پنجصد فامیل جابجا ساخته شده اند، اما در بزرگترین کمپ آنجا "کمپ مسلخ" درحدود بیست هزار فامیل گرد آمده اند، این کمپ در فاصله چهل و پنج دقیقه از شهر در دامنه کوهی قرار دارد مردم در این کمپ ها می گفتند که آخرین داشته های شان یعنی منازل شان را با دستان خودشان ویران ساخته چوب آنرا فروخته و مصرف راه کرده خودشانرا به هرات رسانیده اند اکثرا این مردمان ساکنان ولایات فاریاب، جوزجان و میمنه بودند که از اثر خشکسالی وقلت مواد خوراکه ترك خانه و کاشانه کرده اند، من در هرات شاهد جانکا ه ترین درد و غم بودم، آنجا شهرها کوچیده اند، شهر، شهر گدابه شهر دیگری از گدایان به امید دست گیری و معـــاونت عـــلاوه شده است

گر چه موسسات و نهادهای خیریه فراوان وجود دارد اما متاسفانه از "گاو" "غدود" به نیازمندان می رسد، از هر صـــد دالر هشتاد و هشت آن حیف و میل شده و متباقی را به ضـــرورت مندانی که بنام و عـــنوان آن ملیونها دالر بدست آورده اند مصـــرف می کنند. اگر چنین نمی بود مشکل مردم رنج دیده افغان سالها قبل حل می شد و امروز بدین روز سیاه نمی نشستیم، نمی دانم چرا خداوند حاضر و ناظر را فراموش می کنند و ترسی از روز باز خواست ندارند، در هرات ما توانستیم برای دو هزار و هشتصد فامیل در کمپ مسلخ کمك هایرا شامل برنج و روغن برای هر فامیل بیست و پنج کیلو برنج و یك قطی روغن توزیع بداریم همچنان در حدود دو صد هزار کلدار را برای اشخاص بی بضاعت شامل کودکان، پیر مردان و سایرین در داخل شهر هرات کمك کنیم.

"اراده" در حالیکه برای آقای محـــترم نجـــیب الله عزیز طول عمر، افتخارات والاتر وتوان بیشـــتر تمنا می دارد آرزو دارد ایشان سر مشقی باشند برای هـــمـــه یی از افغـــانهـــای وطـن دوســت و نو عـــــپرور که در انـــدیـــشه کمـــك به افغـــان و افغـــان زمین هستند.

توزیع کمك ها در کمپ جلوزی

د افغانستان کدرونه

او له دې وجهې نن په غـــربي هیوادونو کې پـــه شرافتمندانه لارې روزي پیدا کولو له پاره له خپلو تخصصي مهارتونو سوا په خواري او مزدوري لګیادي، د افغانستان دا کدرونه په هر هیواد او بیا د هر هیواد په بیلو بیلو ښارونو کې په ډول، ډول کاروبار بوخت دي چې زه تري ډیر معلومات نه لرم. خو زه چې هر خلي د واشنګټن په شا او خوا کې له کوم تعلیمیافته، پوه او وطن پرست افغان سره مخامخ کیږم، هغه تا کسي چلونکی را ووځي. د کلونو په تیریدو سره ما د واشنګټن د شا او خوا زیات تاکسي درایوران و پیژندل. د دوی غټه برخه با تجربه اداري او فني اشخاص دي. په اجتماعي ناسته ولاړه، په سیاسي مناظرو او فرهنګي غونډو کې د دوي برخه آخستل او مباحثې، له وطن سره د دوي مینه او علاقه ثابتوي. دې افغانانو که چېرې کمونیستانو سره کار کول قبول کړی وای، ممکن د لوړو دولتي رتبو خاوندان به وای. خو دوی خپل عزت نفس په عزت دنیا بدل نه کړ او دلته یې هم تاکسي چلول څکه غوره ګڼلې چې دوي په کې هم د خپل خان باداران دي او هم د خپل خان نوکران. زما نه هیریږي چې یوه ورځ په یوه محفل کې چا انتقاد وکړ چې د هوایي ډګر د تاکسیانو په تم خای کې افغان تاکسي درایوران ټو له ورځ سیاسي مباحثي کوي. خو ما ورته ووې چې دا دلته تاکسي درایوران په افغانستان کې کدرونه وو. نو که دوی د افغانستان په سرنوشت خبرې ونه کړي نو څـــوک به یې کـــوی؟

"آسیا" یا یك اثر مفید ....

لاسی صنعت، د بریښنا تولید، ځنګلونه، د ځاروبو روزنه ، مهم کانونه، کریمه او نیمه کریمه احجار، صادرات، واردات، بهرنی پورونه، ترانسپورت غټ تجارتی شریکان، لوئی لیاری، هوائی ډګرونه، د اقتصادی اجتماعی ودی ارقام، نرپوالی لاتجی، مدنیتونه او تاریخی دوری، مشاهیر او نور.

البته چنانچه کفته آمدیم این همه عناوین و نیز مطالب دیگر این اثر همه با جدول های احصایوی و ارقام لازمی بصورت مستند، پشتبندی شده اند.

نویسنده، حساس این کتاب یکی دو جائی حتی نتوانسته است از اظهار نظر در مورد برخی از مسایل حیاتی و ملی از تبصره، مختصر و ضمنی و یا تبصره کلی خود داری کند.

به هر تقدیر بعد از استدعای پوزش و معذرت، از تبصره های معمول روی قطع و چاپ و مزایای صوری و شکلي، کتاب حاضر، خاصتاً برای جوانان و نوجوانان مقیم و مسافر که متاسفانه در اثر چرخ زمان و مشکلات بی پایان و بی ثمر جنګهای داخلی آوارکی، اختناقات سیاسی و مذهبی، فقر مالی، در بدری و خاك بسری های کوناکون و مظالم دیگری که دامنګیر ایشانست و بازهم متاسفانه تا حد زیادی نه تنها از تاریخ، سوابق، و حقایق در مورد کشور عزیز خود، بلکه منحیث عموم از بسا مزایای دیگر معنوی، عرفانی و ثقافتی خود جبراً بدور مانده و محروم شده اند، خواندن این کتاب غنیمتی است قابل استفاده و آموزش.

در پایان امیدوارم، نویسنده، کرامی این اثر مفید و ضروری با پشت کار و دقتی که دارد موفق به تالیف و نشر مجلدات لاحقه، این سلسله، علمی کردد و در طی این راه و طریق علمی توفیق مزید بارو مددکاروی کردد.

نا کفته نماند چون این اثر جغرافیائی در زبان ملی و تاریخی ما یعنی زبان پشتو، تقریباً برای بار اول و مستقلاً به زیور طبع آراسته شده و محتویات آن وسیع است، در اخیر کتاب نه تنها با فهرست مطول ریفرنس ها و مآخذ، بلکه با قاموس یا بهتر بگوئیم شرح اصطلاحات جغرافیائی نیز مجهز می باشد که کار خوانندکان مبتدی را بیشتر آسان مي سازد. با دعا و طلب توفیق مزید

انسټیټیوشن و آزادی

یکی دیگر از خواسته های همیشگی انسان تلاش درین راه است تا خود را از خود آزاد سازد و این آزادی دشوار ترین آزادیهاست. نشاط ، طراوت و خوشبختی روانی و جسمانی انسان آنگاه میسر شده می تواند ، اگر انسان بتواند خود را از اسارت خویش رهایی بخشد.

این کاری بسی دشوار است، زیرا انسان نفس دارد و خواسته های نفسانی بزرگترین دشمن آزادی انسان است. مکر انسان درین راه نیز گامهایی برداشته و می تواند گامهایی بردارد، زیرا آزادی از خود، لذت بخش ترین آزادیهاست. معنای فشرده آزادی از خویشتن، آزادی از خود خواهی است و این خود خواهی منبع شر وفساد در انسان می باشد. از خود خواهی است که کینه، عداوت، تبعیض، نژاد پرستی، تعصب، نفاق، بدبینی، بدخواهی، خشونت ، پرخاش، تشدد، جنګ، قدرت طلبی، خودپرستی، حرص ، آز، ظلم، ستم، و سایر صفات نا مطلوب ، نا معقول و غیر انسانی به وجود مي آید.

هر کاه انسان بتواند خود را از خویشتن آزاد نماید، آنکاهست که به اوج خوشبختی می رسد و مي تواند به فضای پاك و آبی رنګ انسانیت به پرواز آید، به هر انسان دیگر محبت و حرمت تقدیم کند و همه، انسانها را دوست داشته باشد و سعادت بزرګ برای انســان رهایی از اسارت خویشتن است.

په شمشتو کې د نوی افغان ....

و فعال ساخته شده است. کر چه دفتر ما در کمپ جلوزی هم کارهای عاجل را اجرا مینماید ولي برای کارهای اساسی ان اجازه نداریم.

انجینر سردار محمد به ارتباط بازدید هیات های امریکائی از کمپ شمشتو میکوید: من اصلا نمی فهمم که هدف اساسی این باز دید ها چه بوده است به نظر من هدف سفر انها چیز دیکري بوده ولي ضمناً تصمیم کرفتند که از وضع مهاجرین نیز اکاهي حاصل کنند.

استعمار چهار رکن اساسی کشورهای ....

که این یك قسمت خدائی است و انسان باید با این حالت تن دهد و چیزی نگوید. ایشان خوب می دانستند که برده اند و همه کارهای برده بد است و حتی سرزمین بردکان، سرزمین منحوس است و برده به مانند چهارپائی است و بلکه حقیقتاً چار پای است. ولی چه چاره که ایشان برده اند، همچنانکه چارپا، چارپا است؟

آیا چارپا می تواند که دو پا شود، تا که برده هم بتواند خواجه شود؟

من خودم در یکی از مستعمرات حینیکه به دکان ها برای خرید داخل می شدم، صاحب دکان مي کفت

این را مخر که (دیسی) یعنی وطنی است و پولت می سوزد. آن مال را بکیر که (ولایتي) است، یعنی از انکلستان آمده است و خوب است.

خواننده ء عزیز!

رکن چهارم که غیرت است و هدف استعمار، در شماره، بعدی تقدیم خواهد شد.

اراده سهواً و یا قصداً ...

ده زیاته کړه (یعنی کیلانی صاحب) : که څوك دی کارته ترجیح نه ورکوی، هغه به غلط شوی وی.

ده له دی امله چی د قبرس د څوتلو په سلو کی څو تنه به ستاسی د دغو خبرو تایید کوی وویل: په سلو کی ۹۹ تنه.

به هر تقدیر اکر مطالب قبلی باری دیده شود چنین مطالب دیکر هم به صراحت کفته شده است . مثلاً: هغه (پادشاه) یواځنی کس دی چی دې حق لری لویه جرکه را وغواړی او د افغانستان فرد فرد به هغی ته لبیك ووائی...))

و همچنان سطور بعدی این مطالب که به همه منحیث قرینه در این مورد مي توان استشهاد کرد.

ووایم که نه ووایم

د افغانی تولنی کوم درد دوا کړي، زه خو وایم چی تخته ولاړه سو باړی دی هم ور پسی خي، چی هغسي لویو لویو قوتونو څه و نه کړای شول، پردی ذوقی او تفنی ناستو ولاړو به زمونږ څه وشی نو راځی چې د داسی یو څه په باب فکر وکړو چی د تولنی درد مو پری دوا کیدلای شي.

راځی چی د خپل ملی وحدت د تامین او خوندی ساتلو په باب فکر وکړو. راځی چې د خپل ورك زعامت په پیدا کولو پسی ملاوی وترو . راځی چې نور د جنګ له ناسوره، د خان د بچولو لپاره، فکر او هلی خلی وکړو او راځی چې بواخی دخان نه، د تولنی غم وکړو څکه که تولنه جوړه شوه موږ بی غړی یو خامخا به موږ هم ورسره جوړیږو.

چیرته لاړ شو او چا ته

چی کویا دوی د جنت په کومه جزیره کی ژوند کوی او نور نو په اسلامی نړی کی هیڅ خبره نشته... د هر چا خپلی خپلی کنی دی او د غلام کنی دی او د غلام کنی په دی کی چی بادار ورته چا لا که نو کر ووایی .. مګر له بده مرغه زمونږ افغانی قیادت چی که د مجاهدینو په سطح دی او که د خلاقت د علمبردارانو په سطح ، د هغو بی بندو بارو تکنو کراتانو په سطح دی چی شپه ورځ فقط د هغو خبرونو لری تعقیبوی چی په روم او قبرص کی څه کیږی چی دوی ورته کپ ناست دی او له فیصلی سره سم د افغانستان د وینی لړلی نظام پر چوکیو را ودانګی او یا په نامه دروشنفکرانو او افراطیانو په سطح، یو هم تراوسه دی تکی ته نه دی متوجه شوی چی د روسانو له وتلو وروسته او وورسته له هغه چی د کمونیستانو ګو ډاګی رژیم نسکور شو، نور نو په افغانستان کی د جنګ دلیل څه شی دی؟!

فقط خپلو کی سره اخته دی د نورو دنیاګی د آبادولو لپاره خپل هیواد او آخرت تباه کوی، د نړی په سطحه یو په بل پسی د پیښلتوب ډنډوری غږوی، اما خان ته متوجه نه دی چی دوی د چا سر نی دي؟! او د چا په زور خیزو نه وهی..

زمونږ غمیزه هغه وخت پای ته رسیدلای شی چی زمونږ د قیادت وګړی فقط خپل هیواد او ملت ته متوجه شی د هغه ګنی و پالی، د هغه د جوړولو او سمسورولو لپاره خپلی وینی ورکړی، نه د هغه د تباهی او بربادی او د نورو د سمسوریدو لپاره.. په موږ که هر څه کیږی د خپلو له لاسه کیږی او که د پردو له لاسه تر څو چی په خپله افغانان په خود شوی نه وی دا د تبلیغاتو هیروبین او د جګړی اور به زمونږ غونډ نسلونه له هر څه نه لغړ کړی، نه به ملت پاتی شی، نه به هیواد نه به کلتور پاتی شی، نه به دین، نه به سالم نسل پاتی‌شی، نه به د هغه ژوندی قیادت د طالبانو له پای ته رسیدو نه به وروسته په افغانستان کی داسی جریان را منځ ته شی چی هم نوی نسل ته نا آشناوی، هم ملت ته، هم مجاهد او طالب ته او هم هغه چا ته چی د افغان او افغانستان دوستی تیږه پرسینه وهی.. کاملاً پردی جریان چی په نامه به افغان وی مګر په عمل کی به هیواد او سیمه کی د نورو د ژاندارم وظیفه ترسره کوی. د څرخی پله، حاجی ګك، دشت لیلی، بامیان او یکاولنګ نه وروسته به یو بل مقتل جوړیږی چی قربانیان به یی هغه نسل وی چی په جهاد کی لوی شوی او یا د طالب او ملا مهر پری لګیدلی وی. هغه وخت به مو هر څه بابللي وی او هیڅ به نشو کولای.. نو راځی همدا مو وخت دی چی یو بل ته سره د اخوت او ورورګلوی لاسونه ورکړو، خپل هیواد ودان کړو، خپل تیت پرك، مظلوم، در دیدلی او هر چا ته محتاج ملت سره را ټول کړو او د یو نوی اسلامی افغانی، ناپیبلی خواك په توګه د نړی په جیوپولیتك کی خپل بیرغ پورته کړو، یقیناً هغه وخت به موږ ته معلومه شی چی زمونږ دوست څوك دی او دښمن څوك؟

نورنو- " هغه خای سوخی چی اور پری بل وي" د چایی پر ما او تا څه چی وزل کیږو که توهینیږو، د جګړو بټیو ته تیل وهل کیږو او که رتل کیږو، د دوی په هر حال کی خپلی مزی چرچی دی!؟

موږ باید خپل هیواد خپل وبولو پر خپل اولس او هیواد وزاړو. خپل هیواد ته لاړ شو او په نړه د هغو آفتونو مقابله وکړو چی نن سبا د شیطانی خواکونو له خوا پر موږ مسلط کړای شوی دی.

بقیهء ســـــر مقاله

به هر تقدیر آنچه از کمك های بشر دوستانهء بین المللی به اصلاح به پای خود پشت دیوار ما مي آیند، باید آنرا غنیمت شمرد و ترازو بر زمین نزد. مثلاً:

اخیراً خبر مسدود شدن این ۶ مکتب را شنیدیم که علت آنرا تقاضای طالبان برای بدست کرفتن بودجه، آن NGO و انمود کرده بودند نه تعرضی مثلاً برنصاب درسی آن یا .... .

باز شنیدیم که شفاخانهء ۱۲۰ بستر ایتالوی ها که در ۲۵ اپریل سال جاری شروع به کار کرده بود مسدود کردید و علت آنرا کار بانوانی چند افغان در آن شفاخانه، بیان داشته اند و از لت و کوب تعدادی از اعضای آن مطالبی نکاشتند.

آیا بهتر نبود که اکر اعتراضی (احیاناً) خلاف قرارداد با ایشان به میان آمده بود از طریق وزارت صحت عامه و بعداً وزارت خارجه با آنها در میان کذاشته شده و حل می شد تا آنکه به مسدود شدن یك موسسه ، خیریه که نیازمند آن هم هستیم مي انجامید.

یا مثلاً امروز شایع شد که تانوائی های پروکرام غذائی م.م در کابل بسته شدند و تعداد زیادی از زنان محتاج بیکار شدند و قس علهذا.

مقصد ما از یاد آوری این مطالب خاصتاً بستن ۶ باب مکتب آنست تا توجه مزید و فوری مقامات ذیصلاح را به چنین مسایل جلب کنیم که نه خود مي توانیم کاری برای آبادانی کشور انجام دهیم و نه بدیکران اجازه مي دهیم، عاقبت کار به کجا خواهد رسید و احتیاجات مبرم خود را از کجا پوره خواهیم کرد؟

و نیز باید تذکر دهیم که پیکیری چنین امور سراسر به زیان ما تمام می شود نه کسان دیکر چه ضرب المثل مشهوری داریم:

((خشم فقیر، نقص فقیر))

با دعا و سلام.

انســـــــان و آزادی

کوه بابا - لندن

انسان در طول تاریخ زندگانی خویش به منظور رسیدن به آزادی تلاش خستگی نا پذیر به خرج داده است. این تلاش به اشکال مختلف صورت گرفته ، و انسان در اثر این تلاش، گام به گام پیروزیهایی به دست آورده، مگر هنوز به کمال مطلوب نرسیده است.

آزادی بسی معنای وسیع و پیچیده دارد، درك وشناخت آزادی و استنباط مفهوم و معنای آزادی به شرایط خاص اجتماعی و سطح فهم انسانی ارتباط مي گيرد. آنچه برای بعضی آزادی مفهوم می شود، برای بعضی دیگر اسارت و همین اختلاف در مفهوم و معنای آزادی باعث تراژیدیهای گوناگون در میان انسانها می گردد.

صرف نظر از اختلاف نظرها، انسان به طور عمده تلاش و مجادله اش به خاطر آزادی از اسارت مادی و معنوی می باشد. در جهت رهایی از اسارت مادی انسان با طبیعت و اجتماع مقابل است و در جهت معنوی با شناخت درست هستی و خالق آن.

انسان با وجود دشواریهای گوناگون توانسته است در جهت رهایی از اسارت مادی و معنوی گامهای پیروزمندانه استواری بردارد ولی هنوز راه پرفرازو نشیب و راه پرخم و پیچ طولانی و دشوار گذار در پیش است. ولی طبیعت و سرشت انسان طوریســـت که از حرکت و رفتن درین راه هرگز خسته نمی شود و باز نمی مـــاند. حرکت و تلاش در راه آزادی از وظایف تاریخی انســـان اســـت و می توان مـــدعی شـــد که معنای تاریخی انســـان یعنی آزادی.

انسان در در از نای تاریخ خویش توانسته خود را از بســـیاری اسارتهای طبیعت آزاد و طبیعـــــت را در بسا جهت در خدمت خویش قرار دهد. در اجتماع نیز بسا از زنجیر های اسارت را گسسته است و درخشان ترین دست آورد انسان در سطح اجتماع، همانا تدوین و تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر است. باوجودیکه این اعلامیه را تمامی کشورهای جهان امضا نموده و تطبیق آن را متعهد شده اند ولی هنوز در عمل بسیاری از حاکمان کشورهای جهان از تطبیق آن سرباز مي زنند. مگر این حاکمان مستبد به سختی در تحت فشار خواسته های اتباع آگاه کشور خویش با بشریت مترقی جهان و وجدان خود قرار دارد. ارزشهای اعلامیه جهانی حقوق بشر، بنابر ماهیت آزادیخواهانه، خویش روز تاروزراه خود را در میان مجموعه انسانی باز میکند و در هر جامعه ي که ارزشهای آن به طور کامل و دقیق تطبیق می شود، زمینه پیشرفت، ترقی و عدالت اجتماعی مساعد گردیده و متضمن صلح و امنیتَ پایدار می گردد. این تاثیر گذاری نمونه و وسیله آن می شود تا تمامی بشریت به سوی آن رو آورده و در راه عملی شدن آن بکوشند.

نشریه " اراده" افتخار دارد که درین راه گام بر می دارد و برای تطبیق آن در کشور محبوب ما افغانستان که یکی از امضاکنندگان پیش گام آن است کوشا می باشد.

هر گاه مردم افغانستان این توانایی ذهنی وعملی را بیابند که ارزشهای اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوبه سازمان ملل متحد را، در جامعه خویش تطبیق نمایند و قانون اساسی کشور و نظام دولتی خویش را در چوکات آن تنظیم کنند، به یقین که امور دینی و مسایل اجتماعی به حسن صورت انجام یافته و همه مشکلات مادی و معنوی کشور راه حل معقول و مطلوب خود را می یابد.

بقیه صفحه ۷

د NHI/HCSP په مرسته:

د شینوارو په کلستر کې ۱۸ روغتیائي مرکزونه فعال دي

د خوږیانو د ولسوالۍ په سطحه د یو کلستر په جوړولو خبری وشوی.

د ننګرهار ولایت دشینوارو د لوئی ولسوالۍ د روغتیائی فعالیتونه د څیړلو د یو ورځنی ورکشاپ په ترڅ کې د NHI/HCSP په مرسته د شینوارو په دری ولسوالیو کی د نویو اساسی روغتیائی مرکزونو فعال ساتل منظور شول.

د ارادی خبریال رپوټ راکوی : په دې ورکشاب کې د شرقی زون د عامی روغتیا رئیس مولوی شیر علی حنفی او مرستیالاتو یې، د روغتیا د نړیوالی شبکی HNI/HCSP رئیس ډاکتر احمد عبدالرحمن او مرستیالاتو، د شینوارو د کلستر منیجر ډاکټر سید حبیب آروال، او یو شمیر متخصصو ډاکټرانو، د نړیوال روغتیائی سازمان W.H.O واکمن استازی پوهاند ډاکټر غضنفر او د ننګرهار پوهنتون د روغتون رئیس برخه درلوده چې د سهار له نهو بجو نه یې د مازیګر تر پنځو بجو پوری د شینوارو د کلستر په دفتر کی دوام وکړ.

د شینوارو د کلستر منیجر ډاکټر سید حبیب آروال له هم‌دغه امله وویل: تر اوسه زمونږ د کلستر په چوکاټ کی د ۴۰ بسترونو دیو مرکزی مجهز روغتون په ګډون ۱۲ اساسی او فرعی روغتیائی مرکزونه د ۲۰۰ تنو مسلکی او فنی پرســـونل له خوا فعال ساتل شویدی چی د روداتو، هسکی مینی او کوټ د ولســـوالیو د کلینیکونو په یوځـــای کیدو ســـره به یی شمـــیر ۱۸ روغتیائی مـــرکزونو تـــه ورســـیږی.

دغه راز په دی ورکشـــاپ کی په دی هکله هم غوروشو چی ډیر ژر به د خوږیانو د ولسوالی په سطحه د HNI/HCSP په مرسته دغه راز کلستر هم فعال شی چی په دی ډول به د ننګرهـــار ولایت د ډیرو برخو د وګړو روغتیائی خدمتونه ترسره شی. به دغو برخـــو کی به په راتلونکو دوو میاشتو کی عملی کار پیل شی.

د ارادی خبریال د نویو مهاجرینو سره د خبرو په حال کی

پـه شمشتو کې نوی افغان مهاجرین:

مـــوږ پخـــپلو پیغامـــونو کی له جـــکـــړی نه ګرکه خـــرګنده کـــړیده

د شمشتو د نوی کمپ افغان مهاجرین د راز راز ستونزو سره سره دردونکي ژوند لری او له بهرنیو هیاتونو سره یې خپلې ستونزې مطرح کړیدی.

افغان مهاجر سلیم پاچا له همدغه امله دارادی خبریال ته د امریکا د متحد ایالتونو د کانګرس د هیئت د سفر په باب وائي: که څه هم هغه هیات زمونږ سره زمونږ د مشکلاتو په هکله لنډې خبرې وکړې. مونږ ورته خپل مشکلات وویل او دوي ته مو د امریکا د حکومت او ملګرو ملتونو په نوم یو خاص پیغام هم ورکړ چی په هغه کې مو د جګړې عوامل او له جګړې نه کرکه ورته څرګنده کړیده او د جګړې د بندولو هیله مو ترینه وکړه او د کمپ په برخه کی مو مشکلات ورته بیان کړل. له بده مرغه چی لا تر اوسه د مهاجرت د عواملو په هکله چا کوم ســـر قدری هم خوږ نه کړ.

بناغلی سلیم د خـــــیل مهـــاجرت علت داسې څرګندوی: زمونږ په سیمو کې یعنی د تګاب د ولسوالۍ په بیلابیلو برخو کی اصلی علت د جګړو بهیردي. د جګړی له دوارو خواوو نه مونږ ته تاوان را رسیدو د خان او خپلو ماشومانو د ژغـــورنی له امله

محترم انجینر سردار محمد

او له بله پلوه مو په وطن کې وچکالی هم راغله" قیمتی او قحطی هم را روانه ده. هلته پښونخې نشته زمونږ اولادونه له علم او معارف نه بی برخی شول. کارونه نشته، بیکاري ده نو څکه را مهاجر شو.

همچنان انجینر سردار محمد خان عضو کومکهای عاجل دفتر I.R.C به خبرنګار ما ګفت: شما می بینید که حد اقل امروز به ۵۰۰ فامیل مهاجر جدیدکمپ شمشتو مساعدت های مردم ایالات متحده امریکا توسط دفتر I.R.C توزیع میګردد. این دفتر در دوبخش داخلي و خارجی به مهاجرین همکاري مینماید من در بخش خارجی ان مصروف کار هستیم و با این مهاجرین تا روزیکه به وطن شان برګردند مساعدت صورت خواهد ګرفت.

وی افزود دفتر ما روزانه ۲۶۰ هزار لیتر آب نوشیدنی را بمساعدت اداره اکلویه این کمپ میرساند و حفر سه حلقه چاه عمیق را در پروګرام داریم که دوی آن فعال و کار ســـومی آن شروع خواهد شد. تا حال در حـــــدود ۹۳۹ تشناب نیز براي رفع مشـــکلات توســـط کارګران افغـــانی و منطـــقـــوی اعمار

بقیه ص ۷

IN THIS ISSUE:
Editorial

1. editorial: Six schools are closed in Afghanistan, Why? Page. 2
2. Colonization basically chased the four rules of its under domination countries as its main target. By:Allama Saljoqi Page. 1
3. Where should we go and to whom should we cry? By: Mujahid Page. 1
4. I distributed the money of my own insurance to my homeland refugees. An interview with Najib Aziz Page. 1
5. Media Expressions. An article, By: Fida Mohammad (Faiez) Page. 2
6. Afghanistan dignitaries or the Taxi Drivers of the Washington? By: Dr. Amanullah Hamidzai Page. 3
7. Announcement of the cultural Union of Afghanistan in Germany. Page. 3
8. Poorness and ignorance are the two major enemies of the society. By: Engineer Asif Ikram Page. 4
9. Memorandum of Mr. Pazwak by: Haider Dawer Page. 5
10. It is seriously required to have immense water sources for the future of Afghanistan. By Torialy Zazi Page 6
11. Human and Freedom. By: Kohi Baba. Page. 8
12. Life conditions of the Afghan refugees in Shamshatoo Camp. By: Arwal Page. 8
13. "ASIA" is an usefull book. By Atiqullah pazwak Page. 5
14. A report: A helath Clinic has been active in Shinwar District. Page. 7
15. View points of Ms. Asima Jahangeer and Afrasiab Khatack regarding Afghanistan and the Afghans in a press Conference. Page. 1
16. Report of the US senators to the US senate. Page. 1

ERADA

Bi-Weekly, Independent publication
Publisher: Afghan Media Resorce Center
Founder : Sayed Daud
Add: House#2, Canal Bank Road, U.P.O. Box No.909 University Town, Peshawar, Pakistan.
Tel: (92-91) 41691> Fax: 841785
E-mail: amrc@brain.net.pk
Subscription Rate:
In USA, Europe & Australia 30 US$
Regional Countries 15 US$
Pakistan Rs. 100
US$ A/C: No. 01801406
Bank Al-Falah ltd, 6-B, Islamia Road, Peshawar Cantt.
You can remit your donations to the above account No.

اراده

د مقالو په انتخاب کې واکمنه ده. هره مقاله د لیکوال د نظر څرګندونه کوی. را رسیدلی مقالې بېرته نه وزکول کیږی.

د ګډون کلنی بیه:

په امریکا، اروپا او استرالیا کې:	۳۰ امریکایي ډالر .
د سیمې په هیوادونو کې:	۱۵ امریکایي ډالر .
په افغانستان کې:	۱۰۰۰۰۰ افغانی .
په پاکستان کې:	۱۰۰ کلداري .

د شپږ میاشتو لپاره نیمه بیه. د پوستی لګښت د ادارې په غاړه ده.

د یوې ګنې بیه : ۳ روپی.

A/C US$ 01801406

الفلاح بانک، ۶ ب، اسلامیه روډ، پېښور

د لاس ته راورلو ځایونه د پېښور ټول اخبار پلورنځي.

Composed by: Al-Fair Composing Center, Canal Road, Pawaka, Peshawar, Tel: 43534